

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**OPRÁVNĚNÉ POUŽITÍ A DRŽENÍ STŘELNÉ
ZBRANĚ**

Autor práce: Aleš Cafourek, DiS.
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2020

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z.ú.
Žižkova 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Aleš Cafourek, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: **Oprávněné použití a držení střelné zbraně**

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: *Authorized Use and Possession of Fire-arm*

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce: 25. října 2019

CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE:

1/Provedení analýzy podmínek, za nichž lze oprávněně použít zbraň a jejich následná aplikace na konkrétní případ z praxe.

2/ Komparace české právní úpravy oprávněného použití a držení střelné zbraně s odpovídající právní úpravou ve vybraném státě USA – výstup v podobě grafického znázornění jednotlivých odlišností právních úprav a případná formulace návrhů *de lege ferenda*.

Student: Aleš Cafourek, DiS.	25. 10. 2019	
Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.	2. 11. 2019	

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	11. 11. 19	
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	26. 11. 19	
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	2. 12. 20 19	

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu JUDr. Jiřímu Hruškovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

CAFOUREK, A. *Oprávněné použití a držení střelné zbraně: bakalářská práce.* České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2020. 60 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Klíčová slova: oprávněné použití zbraně, zbraň, držení zbraně, nošení zbraně, ozbrojené bezpečnostní sbory České republiky, okolnost vylučující protiprávnost, zákon o zbraních

Bakalářská práce se zabývá problematikou oprávněného použití střelné zbraně představující jednu u okolností vylučující protiprávnost, a to jak z pohledu trestního zákoníku, tak také dalších souvisejících právních předpisů, zejména ve vztahu k jednotlivým ozbrojeným bezpečnostním sborům. Práce je koncipována do šesti samostatných kapitol. V první části bakalářské práce jsou charakterizovány a následně porovnány podmínky oprávněného použití zbraně u příslušníků jednotlivých ozbrojených bezpečnostních sborů v České republice. Dále je zde poukázáno na odlišnosti jednotlivých právních úprav ve vztahu k zákonu o Policii ČR.

V metodické části práce je provedena vzájemná komparace zákonných podmínek opravňující nošení a držení zbraně u občana České republiky s odpovídající právní úpravou na Floridě v USA. Na základě zjištění jednotlivých odlišností je v závěru uveden návrh *de lege ferenda* vztahující se k příslušné právní úpravě.

ABSTRACT

CAFOUREK, A. Authorized Use and Possession of Fire-arm : Bachelor Thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2020. 60 p. Supervisor: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Key words: Authorized use of the firearm, firearm ownership of the firearm, carrying of the firearm, armed security forces of Czech republic, circumstances excluding criminal conduct, firearm law.

Bachelor's thesis is dealing with topics of legal use of firearms, explaining questions of the circumstances excluding criminal conduct, from the position of criminal justice and further related legal regulations, specially related to individual armed security forces. Thesis is divided into six individual chapters. In the first part of Bachelor's thesis are characterise and compared conditions of the legal use of the firearm by members of armed security forces in Czech republic. Further is here explained differences of individual juridical adjustments related to police law of Czech republic.

A methodical part of the thesis is a mutual comparison of juridical conditions allowing carrying and ownership of firearms by citizens of Czech republic with related juridical adjustments in Florida state, USA. Based upon individual differences is in a conclusion proposal de lege ferenda related to corresponding law adjustment.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíle a metodika práce	11
2 Okolnosti vylučující protiprávnost	12
2.1 Krajní nouze	13
2.2 Nutná obrana	14
3 Oprávněné použití zbraně.....	15
3.1 Policie České republiky	16
3.2 Ozbrojené síly České republiky	19
3.3 Bezpečnostní informační služba.....	21
3.4 Obecní policie.....	21
3.5 Vojenská policie	22
3.6 Generální inspekce bezpečnostních sborů.....	23
3.7 Celní správa České republiky.....	24
4 Pojem „zbraň“.....	26
4.1 Charakteristika pojmu „zbraň“ podle jednotlivých právních předpisů	26
5 Charakteristika zákonných podmínek držení střelné zbraně v ČR.....	28
5.1 Držení a nošení střelné zbraně.....	29
5.2 Zbrojní průkaz	30
5.3 Zákonné podmínky pro získání zbrojního průkazu	31
5.3.1 Místo pobytu na území České republiky	31
5.3.2 Předepsaný věk	32
5.3.3 Zdravotní způsobilost	32
5.3.4 Odborná způsobilost	33
5.3.5 Bezúhonnost	34
5.3.6 Spolehlivost	34
6 Právní úprava v USA – stát Florida.....	35
6.1 Zákonné podmínky držení a nošení střelné zbraně	37
6.2 Zákonné podmínky pro nákup střelných zbraní na Floridě.....	38
6.3 Držení a nošení střelné zbraně na Floridě	38
6.4 Zákonné podmínky pro vydání licence	39
6.5 Odepření, pozastavení a zrušení licence.....	41

6.6	Místa zákazu nošení skrytých zbraní.....	41
6.7	Pojem zbraň, skrytá zbraň a skrytá střelná zbraň podle floridského zákona....	42
6.8	Zákonné použití střelné zbraně.....	42
7	Použití střelné zbraně aktivním střelcem	44
7.1	Charakteristika aktivního střelce	44
7.2	Amok	45
7.3	Postup Policie České republiky na místě útoku aktivního střelce.....	45
7.3.1	Organizace na místě zásahu	46
7.3.2	Postup hlídek policie při mimořádné události AMOK – aktivní střelec.....	47
7.4	Aktivní střelci v USA	49
7.4.1	Colorado, USA - Columbine High School	50
7.4.2	Florida, USA – Parkland.....	51
	Závěr.....	54
	Seznam použitých zdrojů	56
	Seznam zkratek	60

Úvod

Zejména po tragédiích, kdy studenti se zbraní v ruce připravili na zahraničních univerzitách a školách o život desítky lidí, vyvstaly určité otázky. Jedná se v podstatě o to, zda základní právo spočívající v legální držení střelné zbraně podobným událostem napomáhá, či nikoli, nebo zda je případný zákaz či omezení držení střelných zbraní soukromou osobou nadměrným či nedůvodným zásahem do jejích základních práv.

V demokratickém právním státě jsou přijaty zákony, které chrání pod pohrůzkou různých sankcí své občany proti násilným útokům. Smyslem těchto sankcí je odradit případného útočníka nebo útočnicku od jejich protiprávních jednání proti slušným občanům. Obecně lze říci, že primární ochranu života a zdraví obyvatelstva v každém státě by měl v souladu s právní úpravou zabezpečit příslušný ozbrojený bezpečnostní sbor, jehož příslušníci jsou k řešení těchto situací řádně vycvičeni a vyškoleni. Nicméně může nastat situace, kdy příslušníci těchto složek na případný útok adekvátně nezareagují. Důvodem jejich nečinnosti může být, že o útoku nemají žádné informace, anebo nejsou schopny včas zasáhnout. Jednou z možností účinného řešení těchto mimořádných událostí může být za splnění zákonných podmínek i použití střelné zbraně z rukou napadeného člověka. Jedná se o člověka, který tak účinně brání sebe, své blízké nebo svůj majetek, pokud bezprostředně odvrací případný násilný útok.

Z historického hlediska je právo držet zbraň spjata s realitou dané doby, kdy zejména obyvatelé venkova byli vystaveni neustálé hrozbě loupeživých útoků. Vlastnictví osobní zbraně je proto určitou částí společnosti vnímáno jako něco naprosto přirozeného. Tato úvaha nabývá na významu opět v dnešní době, kdy snižování hodnoty lidského života a brutální útoky pachatelů nutí občany adekvátně se bránit. Na druhou stranu nelze opomenout snahu „humanistických“ kruhů poukázat na to, že držba zbraně je spojena apriorně se zlými úmysly konkrétního člověka. Z tohoto důvodu by měla být celá společnost „pro jistotu“ kompletně odzbrojena, vyjma ozbrojených bezpečnostních složek. Společnost k problematice legálního držení střelné zbraně nemá v dnešní době zcela jednotný postoj, ale jisté je, že s každou novou mimořádnou událostí u nás i ve světě, v souvislosti s použitím střelné zbraně, silně rezonuje debata o zpřísnění zákonů upravujících a omezujících držení střelných zbraní. Autor práce zastává názor, že zbraň sama o sobě není nebezpečná. Nebezpečnou se stává až v rukou člověka.

Předkládaná bakalářská práce se zaměřuje na problematiku oprávněného použití střelné zbraně z pohledu české právní úpravy, a to nejen z pohledu trestního zákoníku, ale také dalších souvisejících právních předpisů, zejména ve vztahu k jednotlivým ozbrojeným bezpečnostním sborům v ČR.

Bakalářská práce je rozdělena do sedmi hlavních kapitol, které jsou následně členěny na další podkapitoly. Na začátku bakalářské práce se autor obecně zabývá okolnostmi vylučující protiprávnost, především krajní nouzí a nutnou obranou. Ve třetí a čtvrté kapitole jsou charakterizovány zákonné podmínky, za kterých mohou oprávněně použít střelnou zbraň příslušníci jednotlivých ozbrojených bezpečnostních sborů České republiky s poukázáním na rozdíly v použití ve vztahu k zákonu o Policii České republiky a vymezen pojem zbraň jak z pohledu trestního zákoníku, tak i z pohledu specifických právních předpisů již zmíněných ozbrojených bezpečnostních sborů. Následující dvě kapitoly pojednávají o zákonných podmínkách držení a nošení střelných zbraních běžnými občany v České republice a tyto podmínky jsou následně porovnány s právní úpravou státu Florida ve Spojených státech amerických. Závěrečnou kapitolu tvoří skutečné útoky tzv. „aktivních střelců“, které se odehrály ve světě a zároveň jsou zde popsány okrajově i postupy Policie České republiky, jak proti těmto střelcům postupovat.

1 Cíle a metodika práce

Prvním cílem je nejprve charakterizovat a následně porovnat zákonné podmínky oprávněného použití zbraně u příslušníků jednotlivých ozbrojených bezpečnostních sborů v České republice a poukázat na odlišnosti jednotlivých právních úprav ve vztahu k zákonu o Policii ČR. Součástí cíle je vymezit pojem zbraň, a to jak z pohledu trestního zákoníku, tak dle dalších právních předpisů upravujících činnost ozbrojených bezpečnostních sborů. Takto získané informace vychází z analýzy legislativních předpisů jednotlivých ozbrojených bezpečnostních sborů doplněné o odbornou literaturu.

Druhým cílem je metodou komparace provést porovnání zákonných podmínek opravňující nošení a držení zbraně u občana České republiky s odpovídající právní úpravou na Floridě v USA. Výstupem je zjištění jednotlivých odlišností v právních úpravách a případně navrhnout změnu příslušné právní úpravy *de lege ferenda*.

Pro dosažení stanovených cílů byly uplatněny následující metody zkoumání:

- studium právnické a jiné odborné literatury, právních předpisů a internetových zdrojů;
- komparační metoda.

2 Okolnosti vylučující protiprávnost

Tato kapitola obecně pojednává o institutu okolností vylučujících protiprávnost, zejména o krajní nouzi a nutné obraně. Okolnosti vylučující protiprávnost byly známy již ve starověku, kdy se jimi zabýval např. Cicero. Považoval je za přirozené právo člověka vyplývající z jeho lidství, přičemž jednajícím by neměl být dle tohoto myslitele odpovědný za vzniklou škodu. Ve středověku pak následně musel být tento institut v souladu s tehdejšími pojetím lásky k bližnímu svému¹. Docházelo tedy k jeho přetváření ve prospěch tehdejších křesťanských ideálů. Přirozeně, že s rozvojem práva byly okolnosti vylučující protiprávnost postupně legislativně zakotvovány. Na našem území se tímto právním předpisem stal v 19. století zákon č. 117/1852 ř.z. ze dne 27. května 1852, o zločinech, přečinech a přestupcích.

Okolnosti vylučující protiprávnost provází lidskou společnost již po staletí. Zastávaly mnohdy rozdílnou podobu a postavení. Samotný pojem protiprávnost, lze vnímat jako jednání osoby, které je v rozporu s právem. Vzhledem k ústavní zásadě, že „každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá“², je jednání pachatele protiprávním pouze v případě, že jej zákon za protiprávní a zakázané považuje. Protiprávnost může zákon přímo uvádět u jednotlivých trestných činů vyjádřením jako například nedovoleně, neoprávněně³, nebo ji lze odvodit z celého právního řádu. Okolnosti, které tuto protiprávnost vylučují, je pak možné charakterizovat jako takové, „které způsobují, že čin není trestným činem, přestože jsou zdánlivě naplněny všechny jeho znaky“⁴. Jednání tedy již od samého počátku není trestným činem, čímž jsou okolnosti vylučující protiprávnost odlišné od důvodů zániku trestní odpovědnosti, k níž dochází až později vlivem účinné lítosti či promlčení a dalších skutečností. V zákoně č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, je těmto okolnostem věnována hlava třetí, konkrétně § 28 až § 32, které za okolnosti vylučující protiprávnost považují nutnou obranu, krajní nouzi, svolení poškozeného, přípustné riziko a oprávněné použití zbraně. Nutno podotknout, že tento výčet je pouze demonstrativní. V rámci trestního zákoníku je možné nalézt i další okolnosti vylučující protiprávnost, například ve smyslu § 363 o beztrestnosti agenta. Ze zákona se vylučuje protiprávnost skutku v případech

---

¹ KUČHTA, J. *Nutná obrana*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 8021021985.

² Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava české republiky.

³ Trestný čin neoprávněného podnikání § 251 z. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

⁴ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 19. září 2013, sp. zn. 8 Tdo 785/2013.

uvedených v ustanoveních § 28 až § 32 trestního zákoníku. Tím, že trestní zákoník připouští zde uvedená jednání, projevuje souhlas s nutnou mírou nebezpečí, která je spojena s takovou činností. Tak je tomu i při provozování sportu, s nímž je někdy spojeno nebezpečí pro zdraví lidí.⁵ V trestním zákoníku jsou upraveny jen nejdůležitější a nejfrekventovanější typy těchto okolností.⁶

2.1 Krajní nouze

Trestní zákoník definuje tuto okolnost vylučující protiprávnost v § 28 takto:

„(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.“

„(2) Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“⁷

Jednání v krajní nouzi není trestným činem. V krajní nouzi lze odvracet nebezpečí hrozící jak zájmům společnosti, tak jednotlivci, a to v případech ohrožení života, zdraví, svobody, majetku, důstojnosti. V krajní nouzi lze chránit ohrožený zájem jen tím, že se obětuje jiný zájem, méně významný.⁸

Původ nebezpečí není zpravidla rozhodující. Nebezpečí může být způsobeno přírodní silou (např. povodní či bleskem), člověkem (např. řidičem při dopravní nehodě), zvířetem, (např. psem), věcí (např. poruchou strojního zařízení) i jiným způsobem (např. epidemií nakažlivé choroby). Nebezpečí může být způsobeno i tou osobou, která je sama ohrožena (např. ohrožen je ten, kdo sám rozdráždil psa, jenž na něj poté zaútočil, nebo ten, kdo vlastní neopatrností způsobil požár své chaty). Při krajní nouzi se odvrací nebezpečí:

- a) které hrozí zájmům chráněným trestním zákoníkem;
- b) které hrozí přímo;
- c) které nelze za daných okolností odvrátit jinak;

---

⁵ přípustné riziko

⁶ VANTUCH, P. *Trestní zákoník s komentářem*. Olomouc: ANAG, 2011. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-677-8.

⁷ § 28 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁸ VANTUCH, P. *Trestní zákoník s komentářem*. Olomouc: ANAG, 2011. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-677-8.

d) které ten komu nebezpečí hrozí, není povinen snášet.

Při posuzování krajní nouze není na rozdíl od nutné obrany rozhodující přiměřenost či nepřiměřenost způsobu odvrácení hrozícího nebezpečí. Rozhodující pro hodnocení vybočení z mezí krajní nouze je, zda bylo toto nebezpečí možno odvrátit jinak nebo zda způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě stejně závažnější než ten, který hrozil.⁹

2.2 Nutná obrana

Trestní zákoník definuje tuto okolnost vylučující protiprávnost v § 29 takto:

„(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajících útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.“

„(2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“¹⁰

Podstatou nutné obrany je odvrácení nebezpečí, které vzniká útokem směřujícím proti zájmu chráněnému trestním zákoníkem, a to činem, namířeným proti útočníkovi. Protože však obránce odvracející útok chrání tytéž zájmy, jež chrání sám trestní zákon, nejedná proti účelu trestního zákoníku ale naopak ve shodě s ním. Jde o střet zájmů na ochraně různých společenských vztahů. Na jedné straně je to zájem, který byl napaden útokem (např. zdraví poškozeného obránce), a na druhé straně zájem či zájmy útočníka (např. zdraví nebo život útočníka), které jsou při nutné obraně obětovány, aby tak byl odvrácen útok. Obecně lze uvést, že nutná obrana je uplatněním práva proti bezpráví, kdy svépomoc nahrazuje nedostatek ochrany zájmů chráněných trestním zákoníkem ze strany veřejné moci. Účelem nutné obrany je dát možnost fyzickým i právnickým osobám k ochraně zájmů vlastních, zájmů jiných osob, zájmů státu a společnosti, neboť na místě páchaní útoku není často možné zajistit včasný zásah veřejných orgánů. Přitom je třeba vycházet ze zásady, že riziko vyvolané útokem by měl nést útočník nikoli obránce.¹¹

---

⁹ VANTUCH, P. *Trestní zákoník s komentářem*. Olomouc: ANAG, 2011. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-677-8.

¹⁰ § 28 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

¹¹ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H.Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

3 Oprávněné použití zbraně

V této kapitole bude blíže popsáno oprávněné použití zbraně, jako jedna z okolností vylučujících protiprávnost, která je upravena v § 32 trestního zákoníku. V souvislosti s tímto ustanovením budou uvedeny podmínky, za nichž lze použít střelnou zbraň podle jiných zvláštních předpisů ve vybraných ozbrojených bezpečnostních sborech České republiky, zejména zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, zákona č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii, zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a současně bude provedeno vzájemné porovnání jednotlivých právních úprav právě ve vztahu k zákonu o Policii České republiky.

V ustanovení § 32 trestního zákoníku je uvedeno, že „*trestný čin nespáchá, kdo použije zbraň v mezích stanovených jiným právním předpisem.*“¹² Důvody a rozsah možností použít zbraň jsou upraveny v zákonech, které upravují postavení určitých kategorií osob oprávněných nosit a užívat zbraň. To se týká policistů, vojáků z povolání, příslušníků BIS, vězeňské služby atd., od nichž se vyžaduje, aby odvraceli útoky na právem chráněné zájmy a aby snášeli zvýšené nebezpečí.¹³

Prvním termínem, který se v definici oprávněného použití zbraně objevuje, je slovo „použije“. Tímto se rozumí zacházení se zbraní takovým způsobem, k němuž je určena (např. střelné zbraně ke střelbě, bodné zbraně k bodání). Proto se použití zbraně jiným způsobem, např. u střelné zbraně úderem, posuzuje jako použití jiného donucovacího prostředku (za donucovací prostředek, nikoli použití zbraně nebo úder, se zpravidla považuje „varovný výstřel“). Oprávnění použít zbraň je v příslušných zákonných předpisech, na které trestní zákoník odkazuje, vázáno na konkrétní a přesné podmínky. Jak z těchto předpisů vyplývá, nelze z oprávnění použít zbraň bez dalšího dovozovat, že lze osobu, proti níž je zakročováno usmrtit.¹⁴ Použitím zbraně se myslí zacházení se zbraní způsobem, ke kterému je určena (např. bodné zbraně k bodání),

---

¹² Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹³ VANTUCH, P. *Trestní zákoník s komentářem*. Olomouc: ANAG, 2011. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-677-8.

¹⁴ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H.Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

příčemž v případě, kdy se využije jiným způsobem (např. u střelné zbraně úderem), se takové jednání posuzuje jako použití jiného donucovacího prostředku.¹⁵

Druhým pojmem, který výše uvedená definice užívá, je výraz „zbraň“. Trestní zákon nerozlišuje zbraň služební a soukromou, a proto je možno v oprávněných případech použít jak služební, tak i soukromé zbraně. Při oprávněném použití zbraně se vždy vyžaduje dodržení subsidiarity.¹⁶ Tedy nejprve je třeba vyčerpat mírnější prostředky a teprve poté lze použít zbraň. Použití střelné zbraně je výslovně zakázáno např. proti těhotným ženám, dětem, starým osobám.¹⁷ Mezi právní předpisy, které opravňují k použití zbraně, patří např. zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii, zákon č. 13/1993 Sb., o Celní správě, zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, zákon č. 241/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a další.¹⁸

3.1 Policie České republiky

Podmínky pro použití zbraně příslušníkem Policie České republiky (dále jen „Policista“) jsou upraveny ve výše zmíněném zákoně č. 273/2008 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2009.

V § 56 odst. 1 písmena a) až h) jsou tyto situace taxativně vymezeny. První situace hovoří o použití zbraně v nutné obraně nebo krajní nouzi. Toto ustanovení odkazuje na okolnost vylučující protiprávnost podle § 29 trestního zákoníku nutnou obranu, tedy situaci, kdy bezprostředně hrozí nebo trvá útok na zájem chráněný trestním zákonem. Jde buď o nutnou obranu sama sebe nebo o pomoc v nutné obraně. Typicky jde o útoky na život a zdraví. Po skončení útoku již nelze použít zbraň z důvodu nutné obrany, lze ji ale použít z některého jiného důvodu, např. k zamezení útěku nebezpečného pachatele dle odstavce 1 písmene c). Při splnění podmínek nutné obrany však policista není vázán principem subsidiarity, na rozdíl od situace krajní nouze dle § 28 trestního zákoníku.¹⁹

---

¹⁵ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H.Beck, 2012. Velké komentáře.s 432-433. ISBN 978-80-7400-428-5.

¹⁶ podpůrnosti

¹⁷ VANTUCH, P. *Trestní zákoník s komentářem*. Olomouc: ANAG, 2011. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-677-8.

¹⁸ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-49-3.

¹⁹ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-543-5.

V případě písmena b), může policista použít zbraň „*jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt.*“²⁰ Nebezpečný pachatel ve smyslu tohoto ustanovení není právem nijak vymezen, a proto je jím zejména pachatel závažnějších trestných činů proti životu a zdraví osob, pachatel ozbrojený, anebo pachatel jiného závažného trestného činu. Jako příklad lze uvést agresivní ozbrojenou osobu pod vlivem návykových látek. Jde tedy v zásadě o pachatele, jenž představuje natolik závažnou hrozbu pro život či zdraví, že možnost, že takový pachatel bude policistovou střelbou těžce zraněn, nebo dokonce zabit, je z hlediska zájmu společnosti přijatelnější než možnost nezakročení proti takové osobě. O tom, kdo je nebezpečný pachatel, rozhoduje sám policista, zejména po vyhodnocení konkrétní situace, při které je ohrožen život nebo zdraví jiných osob. Toto ustanovení umožňuje použít zbraň i proti věci (např. zámek zamčených dveří bytu, ve kterém se skrýl nebezpečný pachatel).

Podle písmena c) je policista oprávněn použít zbraň „*aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet.*“²¹ V tomto případě jde obecně o pachatele, jehož setrvání na svobodě je závažnější hrozbou pro společnost, než možnost, že takový pachatel bude při použití zbraně těžce zraněn, nebo dokonce usmrcen. Zde ovšem platí princip subsidiarity ve vztahu k jiným způsobům zadržení pachatele. Jestliže lze použít jiný dostupný způsob k zadržení pachatele, nelze zbraň použít. Ustanovení písmena d) opravňuje policistu k použití zbraně v případě, že nelze jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku. Zde se objevuje pojem „závažný zákrok.“ Tím se rozumí zákrok, který je namířen proti pachateli, jenž svým jednáním výrazně ztěžuje nebo znemožňuje provést zákrok. Zbraň lze v tomto případě ovšem použít pouze za podmínky, že povaha útoku nebo jeho intenzita vylučuje jeho překonání jiným způsobem (subsidiarita použití zbraně). Tím je myšleno upřednostnění jiného donucovacího prostředku, neboť použití zbraně je vždy až tou poslední možností.²²

V případě oprávnění podle písmena e), policista použije zbraň „*aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje strážný nebo chráněný objekt anebo prostor.*“²³ Strážným nebo chráněným objektem nebo prostorem se rozumí ty objekty a prostory zvláštního

---

²⁰ § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

²¹ § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

²² VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, ISBN: 978-80-7400-543-5.

²³ § 56 odst. 1 písm. e) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, o kterých rozhoduje vláda na základě usnesení, a dále ty, o kterých to stanoví mezinárodní smlouva.²⁴ Současně se může jednat o jakýkoliv objekt nebo prostor po dobu trvání jeho bezprostředního závažného ohrožení, pokud tak rozhodne policista. Dále to jsou objekty, které policista střeží při zajišťování bezpečnosti určených osob podle § 49 zákona o Policii České republiky a rovněž jsou tím myšleny různé vytvořené zátarasy, kontrolní místa či stanoviště, které je třeba v rámci bezpečnosti střežit.

Policista je dále oprávněn použít zbraň v případě, „*nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu nezastaví.*“²⁵ Uvedené oprávnění je úzce provázané s donucovacími prostředky, kterými jsou hrozba namířenou střelnou zbraní a varovný výstřel.²⁶ Využití uvedených donucovacích prostředků se dá v podstatě považovat za samotné použití zbraně. Pokud policista hrozí zbraní proti někomu, a ten policistově výzvě nevyhoví v souvislosti se zajištěním bezpečnosti policisty nebo jiné osoby, vystavuje se riziku, že proti němu bude zbraň skutečně užita. Zbraň je možno použít pouze po opakované výzvě, minimálně však po dvou výzvách nebo po opakovaném znamení daném k zastavení dopravního prostředku, které musí řidič zaznamenat. Současně je třeba splnit podmínku subsidiarity, která v tomto případě znamená, že dopravní prostředek nelze zastavit jinak, například donucovacím prostředkem varovný výstřel k přesvědčení řidiče k zastavení či použitím zastavovacího pásu.

Poslední oprávnění, podle něhož policista může použít zbraň, je uvedeno v písmenu h). Jde o případ, kdy je třeba zneškodnit zvíře ohrožujícího život nebo zdraví osoby. Není rozhodující, zda se jedná o domácí, hospodářské zvíře, či zvíře žijící ve volné přírodě. Pokud dané zvíře představuje hrozbu, může proti němu policista zbraň použít. Pokud by byl pes poštván jeho majitelem, je považován za prostředek útoku pachatele, který jej za tím účelem využil. Taková situace odůvodňuje jednání v nutné obraně. V případě, že zvíře způsobuje škodu na majetku, nelze zbraň použít.

Použití zbraně je vzhledem k možným následkům nejrazantnějším druhem zákroku, ke kterému je policista v rámci výkonu své pravomoci oprávněn. Právě toto oprávnění tvoří jeden z konstitutivních prvků statutu policie jakožto ozbrojeného

---

²⁴ § 48 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

²⁵ § 56 odst. 1 písm. f) zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

²⁶ § 52 písm. n) a o) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

bezpečnostního sboru. Toto oprávnění je krajní možností z palety oprávnění, kterými policista disponuje při řešení protiprávních stavů. Za použití zbraně ve smyslu tohoto ustanovení se považuje její použití způsobem, ke kterému byla daná zbraň zkonstruována, tedy střelnou zbraní ke střelbě.²⁷

Policista je oprávněn použit jak zbraň služební, kterou obdržel jako součást výstroje od bezpečnostního sboru, tak zbraň soukromou.

Zákon o Policii České republiky pouze stanoví podmínky pro použití zbraně při výkonu pravomoci policisty v rámci plnění jeho úkolů. Z hlediska zákona tedy nezáleží na tom, zda za dodržení těchto podmínek použije zbraň služební nebo svou vlastní. Takové použití zbraně však teoreticky může být v rozporu s vnitřními předpisy PČR. Platnost pravidel pro držení, nošení, nabývání a jiné nakládání se soukromými zbraněmi plynoucích ze zákona o zbraních tím není vyloučena. Pokud policista použije zbraň za podmínek stanovených zákonem, je takové jednání výslovně označeno za okolnost vylučující protiprávnost podle § 32 trestního zákoníku.²⁸

3.2 Ozbrojené síly České republiky

Pojem „ozbrojené síly“ upravuje zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. Tento zákon upravuje postavení, úkoly a členění ozbrojených sil České republiky (dále jen „ozbrojené síly“), jejich řízení, přípravu a vybavení vojenským materiálem.²⁹ Ozbrojené síly vytváří Česká republika k zajišťování své bezpečnosti. Člení se na Armádu České republiky, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Ozbrojené síly tvoří vojáci v činné službě a jejich služebně právní vztahy se řídí zvláštními právními předpisy (zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, zákon č. 220/1999 Sb., o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze).³⁰

Případy, kdy je voják oprávněn použít vojenskou zbraň, jsou uvedeny v § 42 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. V zákoně jsou uvedeny čtyři situace opravňující vojáka použít zbraň. První situací je, „*aby odvrátil*

---

²⁷ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, ISBN: 978-80-7400-543-5.

²⁸ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, ISBN: 978-80-7400-543-5.

²⁹ § 1 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky

³⁰ § 3 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky

přímo hrozící nebo trvající útok vedený proti jeho osobě nebo útok, který mu bezprostředně hrozí, anebo útok na život nebo zdraví jiné osoby.“³¹ V zákoně není přímo uvedeno, že se jedná o nutnou obranu, ale z uvedeného lze dovodit, že se jedná o její zákonné podmínky.

Druhou situací opravňující použití zbraně je „*odvrácení nebezpečného útoku, který ohrožuje střežený objekt nebo stanoviště, a to po marné výzvě, aby od útoku bylo upuštěno*“³². Toto ustanovení ukládá vojákům povinnost před použitím zbraně užít zákonné výzvy a v případě neuposlechnutí této výzvy lze zbraň použít, a to proto, že jeden z hlavních úkolů Armády ČR je střežení objektů, důležitých pro obranu státu.

Třetí případ, kdy lze užít vojákem zbraň, je při zamezení útěku ozbrojené osoby nebo osoby důvodně podezřelé ze spáchání zvláště závažného zločinu, kterou nelze jiným způsobem zadržet.³³ Na základě tohoto ustanovení se neposuzuje nebezpečnost pachatele tak jako v zákoně o Policii České republiky, ale objevují se zde zákonné podmínky zvláště závažný zločin a ozbrojená osoba.

Poslední možností, kdy je voják oprávněn použít zbraň, je zneškodnění zvířete, které ohrožuje život nebo zdraví osob.³⁴ Zde se jedná o stejné vyjádření zákonné podmínky jako v případě zákona o Policii České republiky.

Před použitím vojenské zbraně ve shora uvedených případech pod písm. a) až d) je voják povinen, je-li to s ohledem na okolnosti případu možné, vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od útoku nebo útěku, zvoláním „Stůj“, „Stůj, nebo střelím“, a podle okolností užít i výstražného výstřelu. Při použití vojenské zbraně je voják povinen dbát nutné opatrnosti, neohrožovat život a nezpůsobit zranění jiným osobám a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje. V ustanovení § 42 odst. 4 zmíněného zákona je voják povinen, dovoluje-li to situace, před použitím vojenské zbraně užít domluvy, napomenutí nebo použít hmatů a chvatů sebeobrany, služebního psa nebo úderu vojenskou zbraní.

Voják je oprávněn použít některého z těchto prostředků, včetně použití vojenské zbraně, v případech uvedených v písm. a) až d), je-li to nezbytné pro splnění povinností, a přitom co nejméně ohrozit život a zdraví osob, proti nimž zakročuje. Zároveň dbá voják

---

³¹ § 42 odst. 1. písm a) zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky

³² § 42 odst. 1. písm b) zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky

³³ § 42 odst. 1. písm c) zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky

³⁴ § 42 odst. 1. písm d) zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky

na to, aby tento prostředek byl použit jen přiměřeným způsobem a aby případná škoda nebyla ve zřejmém nepoměru k významu chráněného zájmu. Podobně jako u příslušníků Policie ČR je omezeno použití zbraně proti ženě, jejíž těhotenství je zjevně patrné, proti osobě vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo nemocí a dítěti, s výjimkou případu, kdy to povaha útoku, který vedou tyto osoby proti chráněnému zájmu, nebo mimořádnost vzniklé situace podle písm. a) a b) shora nezbytně vyžadují.³⁵

V případě použití zbraně vojákem např. za bojové situace na základě rozkazu může však dojít i k takovému použití zbraně, které pod § 42 nespadá, potom se patrně nebude jednat o oprávněné použití zbraně podle § 32 trestního zákoníku, ale spíše půjde o splnění závazného rozkazu coby okolnosti vylučující protiprávnost v zákoně neuvedené.³⁶

3.3 Bezpečnostní informační služba

Bezpečnostní informační služba je ozbrojenou zpravodajskou službou České republiky. Její postavení, působnost a její spolupráci s ostatními zpravodajskými službami České republiky upravuje zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách. Příslušníci Bezpečnostní informační služby jsou oprávněni použít zbraň podle zákona 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě. Ve zmíněném zákoně v § 5 je použití zbraně příslušníky specifikováno takto: „*Příslušníci jsou oprávněni držet a nosit služební střelnou zbraň a použít ji v případech nutné obrany nebo krajní nouze.*“³⁷, přičemž uvedené ustanovení odkazuje na trestní zákoník, jenž upravuje podmínky nutné obrany a krajní nouze.

3.4 Obecní policie

Zákon č. 367/1990 Sb., o obcích svěřil obcím do samostatné působnosti zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. V souvislosti s tím založil také oprávnění obecního zastupitelstva zřídit k zabezpečování těchto záležitostí obecní policii. Využití tohoto oprávnění však předpokládalo přijetí zvláštního zákona. Obce sice mohly jednotlivé úkoly k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku ukládat na základě zákona o obcích útvarům Policie České republiky, avšak zcela důvodně,

---

³⁵ § 42 odst. 6 zákona č. 219/2002 Sb., o ozbrojených silách České republiky

³⁶ KRATOCHVÍL, V. *Kurs trestního práva: trestní právo hmotné: obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice. ISBN: 9788074000423.

³⁷ § 5 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě

a především s ohledem na dřívější bezpečnostní situaci, pociťovaly tíživý nedostatek vlastního donucovacího aparátu nezbytného k tomu, aby úkoly, za které nesou politickou a společenskou odpovědnost, mohly také reálně svými silami plnit. Do jisté míry to souviselo s tím, že útvary Policie České republiky zabezpečovaly tyto úkoly namísto aparátu obcí vedle svých dalších úkolů. Zřízení a činnost obecní policie upravuje zvláštní zákon. Tímto zvláštním zákonem je právě zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii. V úvodním ustanovení zákona o obecní policii je uvedeno, že obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou.³⁸

K plnění zákonem stanovených úkolů je strážníkovi stanoveno oprávnění použít služební zbraň. Použití zbraně je však nejzávažnějším zásahem do práv a svobod osoby, neboť ji přímo ohrožuje na životě a zdraví. Z těchto důvodů jsou podmínky použití zbraně taxativně vymezeny a na rozdíl od zákona o Policii České republiky jsou případy použití zbraně zúženy. Strážník obecní policie je oprávněn použít služební zbraň pouze za podmínek nutné obrany nebo krajní nouze a při zamezení útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet.³⁹

3.5 Vojská policie

Vojská policie plní úkoly policejní ochrany Ministerstva obrany, ozbrojených sil, vojenských objektů, vojenského materiálu a ostatního majetku státu, s nímž hospodaří ministerstvo. Vojská policie je součástí zmíněného Ministerstva obrany. Zákonné podmínky opravňující vojenského policistu použít zbraň jsou s oprávněním příslušníka Policie České republiky, až na několik výjimek, shodné. Vojský policista je oprávněn použít zbraň za situací uvedených v § 46 odst. 1 zákona č. 300/2013 Sb., o Vojské policii, kde je uvedeno, že „vojský policista je oprávněn použít zbraň v případech:

a) nutné obrany nebo krajní nouzi,

b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,

c) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,

---

³⁸ VETEŠNÍK, P. *Zákon o obecní policii: komentář*. 2. vydání. V Praze: C. H. Beck, 2019. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-729-3.

³⁹ § 20 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

- d) nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho zákroku,*
- e) aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje chráněnou osobu, strážný nebo chráněný objekt nebo stanoviště, po marné výzvě, aby bylo upuštěno od útoku,*
- f) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek v chráněných objektech, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život a zdraví osob a přes opětovnou výzvu nebo znamení dané podle zákona o silničním provozu nezastaví, nebo*
- g) ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby.⁴⁰*

Úvodní tři případy jsou zcela shodné se zákonem o Policii České republiky. Ve čtvrtém případě uvedeném pod písmenem d) se nenachází pojem závažný zákrok, ale jen zákrok. To znamená, že příslušník Vojenské policie by měl mít širší možnosti k použití zbraně oproti příslušníku Policie ČR. V další situaci uvedené pod písmenem e) se objevuje pojem chráněná osoba, přičemž chráněnou osobou se podle § 4 písm. k) tohoto zákona rozumí ministr obrany a jím určené osoby. Další rozdíl oproti zákonu o Policii České republiky spočívá v oprávněném použití zbraně po marné výzvě, aby bylo upuštěno od útoku. U písmena f) lze spatřovat rozdíl v tom, že vojenský policista je oprávněn použít zbraň při zadržení dopravního prostředku pouze v místě, kde se nachází chráněný objekt. Podle § 3 písm. b) se chráněnými objekty rozumí „vojenské objekty a prostory, kde ozbrojené síly plní své úkoly nebo kde se koná vojenské cvičení nebo kde je zajišťována bezpečnost chráněné osob.“⁴¹

3.6 Generální inspekce bezpečnostních sborů

Generální inspekce bezpečnostních sborů je zřízená na základě zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a patří mezi další ozbrojené bezpečnostní sbory České republiky. V jejím čele stojí ředitel inspekce (dále jen „ředitel“), kterého jmenuje a odvolává na návrh vlády, a po projednání ve výboru Poslanecké sněmovny příslušném ve věcech bezpečnosti, předseda vlády, jemuž je ředitel z výkonu své funkce odpovědný.⁴² Úkolem inspekce je vyhledávat, odhalovat a prověřovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je příslušník Policie České republiky, celník, příslušník Vězeňské služby České republiky

---

⁴⁰ § 46 odst. 1 zákona č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii.

⁴¹ § 3 písm. b) zákona č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii

⁴² § 1 zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů

nebo příslušník inspekce nebo zaměstnanec těchto sborů.⁴³ Případy, za nichž je příslušník inspekce oprávněn použít zbraň, jsou upraveny v § 25. Zákonodárce se nechal inspirovat právní úpravou obsaženou v § 56 zákona o Policii České republiky, neboť jejich výčet je zcela shodný.

3.7 Celní správa České republiky

Celní správa představuje soustavu správních orgánů a také jeden z ozbrojených bezpečnostních sborů České republiky. Právní úprava tohoto sboru je zakotvena v zákoně č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky. Celník je oprávněn použít zbraň v případech, které jsou upraveny v § 45 odst. 1. I v této právní úpravě lze nalézt značnou shodu se zákonem o Policii České republiky. Najde se ovšem i několik rozdílů.

První z rozdílů je v písmenu e), kde jsou uvedeny chráněné objekty, které zákon přesně definuje. Chráněnými objekty se rozumí objekty orgánů celní správy nebo objekt Ministerstva financí ČR, orgánů finanční správy nebo Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

Podle písmena f) je celník oprávněn použít zbraň tehdy, „*aby přinutil k zastavení dopravního prostředku, jehož řidič na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu nezastaví a nelze-li jej zastavit jiným způsobem.*“⁴⁴ Celník má v tomto případě větší pravomoc použít zbraň než policista, neboť policista může použít zbraň pouze v případě bezohledné jízdy, pokud řidič vážně ohrožuje život nebo zdraví osob.

V písmenu g) je obsaženo oprávnění použít zbraň ke zneškodnění zvířete, které bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví osoby nebo život a zdraví jiných zvířat. Rozdíl zde spočívá v tom, že policista nemá oprávnění použít zbraň proti zvířeti, které ohrožuje na životě či zdraví jiné zvíře.

Zbraň je definována v různých právních předpisech, proto se dostává do popředí otázka, která z těchto definic se použije při posuzování, zda užití zbraně vylučovalo protiprávnost důsledkem naplnění zákonem předvídané situace v ustanovení § 32 TZ. Odpověď na tuto otázku je poměrně jednoduchá. Jak již bylo výše řečeno, ustanovení § 32 trestního zákoníku odkazuje na jiné právní předpisy upravující oprávnění nosit zbraň

---

⁴³ § 2 zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů

⁴⁴ § 45 písm. f) zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky

a způsob jejího použití. Zároveň to, jaká z definic se na zbraň jako takovou použije, bude tedy odvislá od těchto jednotlivých právních předpisů.⁴⁵

Závěrem lze shrnout, že právní úprava oprávněného použití zbraně jako okolnosti vylučující protiprávnost není právní úpravou komplexní obsaženou pouze v jediném právním předpise, naopak trestní zákoník vytváří jen určitý právní rámec a jednotlivé konkrétní případy jsou charakterizovány ve zvláštních právních předpisech.

---

⁴⁵ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-49-3.

4 Pojem „zbraň“

V některých případech spojuje trestní zákon naplnění skutkové podstaty trestného činu v souvislosti s použitím zbraně pachatelem trestného činu. Ve většině případů pak použití zbraně má značný vliv na výši trestní sazby trestu odnětí svobody za daný trestný čin. Trestní zákon pojem zbraň definuje mnohem obecněji, neboť zbraní se rozumí cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším. Zbraní tedy může být např. i lahev, kterou pachatel použije k úderu, nebo kámen. Může jí být i pes poštvaný pachatelem na oběť, nebo automobil, kterým pachatel najíždí na policistu.⁴⁶

Co se rozumí zbraní, stanoví příslušné zákonné předpisy, v nichž je tento pojem definován různě. V některých zákonných předpisech se za zbraň považuje pouze zbraň střelná, v některých je to zbraň střelná, bodná a sečná. Obecně lze však říci, že za zbraň je nutno považovat zbraň v technickém smyslu.⁴⁷

4.1 Charakteristika pojmu „zbraň“ podle jednotlivých právních předpisů

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, charakterizuje pojem „zbraň“ v § 111 písm. e). V tomto ustanovení se uvádí, že „zbraní, rozumí se tím cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším, nestanoví-li tento zákon jinak.“ Nicméně užší definici zbraně najdeme i v ustanovení § 56 odst. 5: „Zbraní podle této hlavy se rozumí zbraň střelná včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.“⁴⁸

V zákoně č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, konkrétně v § 1, je uveden pojem „vojenská zbraň“, kdy tento pojem zákon upravuje použití vojenské zbraně vojáky v činné službě. Samotný pojem zbraň je upraven v § 42 odst. 2 zákona o ozbrojených silách České republiky: „Vojenskou zbraní se pro účely tohoto ustanovení rozumí vojenská střelná zbraň, vojenská zbraň bodná nebo sečná.“ V zákoně

⁴⁶ <http://www.trestni-rizeni.com/vyklad-pojmu/zbran>, [online, cit. 20. 2. 2020]

⁴⁷ Šámal, P. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H.Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

⁴⁸ § 56 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

o obecní policii č. 553/1991 Sb., se služební zbraní rozumí krátká střelná zbraň, jejímž držitelem je podle zvláštních předpisů obec.⁴⁹ Vymezení pojmu zbraň v zákoně č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě není v žádném ustanovení uvedeno. Zbraní podle zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů se rozumí *„zbraň střelná včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, zbraň bodná a sečná.“*⁵⁰

Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě, vymezuje pojem zbraň ve dvou ustanoveních. První definice je v § 33, který celníkovi umožňuje odebrat zbraň osobě, existuje-li důvodné podezření, že má u sebe zbraň, kterou by mohla neoprávněně užít k násilí nebo pohrůžce násilím nebo ohrozit život nebo zdraví své nebo jiné osoby, přičemž zbraní se v tomto případě rozumí *„cokoliv, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.“*⁵¹ Ve druhé definici je zbraň vymezena v § 45 odst. 2. Zde se za zbraň považuje *„zbraň střelná, včetně střeliva a doplňků zbraně, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.“*⁵²

---

⁴⁹ Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii.

⁵⁰ § 25 odst. 5 zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů

⁵¹ § 33 odst. 2 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky

⁵² § 45 odst.2 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky

5 Charakteristika zákonných podmínek držení střelné zbraně v ČR

V této kapitole bude proveden rozbor zákonných podmínek, za nichž může osoba v České republice držet střelnou zbraň. Podmínky k legálnímu držení střelné zbraně upravuje zejména zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (dále jen „zákon o zbraních“). Na právní úpravu mají vliv i právní předpisy Evropské unie. V zákoně o zbraních je zapracována Směrnice Rady 91/477/EHS ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES ze dne 21. května 2008, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní a upravuje nakládání se střelnými zbraněmi (dále jen „zbraň“) a střelivem, podmínky pro provozování střelnic, nakládání s municí a provádění pyrotechnického průzkumu.⁵³ Uvedený zákon dělí zbraně na různé kategorie, které jsou vymezeny v § 3 tohoto zákona, kde se uvádí, že „zbraně a střelivo se pro účely tohoto zákona rozdělují na:

- a) zakázané zbraně, zakázané střelivo nebo zakázané doplňky zbraní – kategorie A (dále jen „zbraně kategorie A“),
- b) zbraně podléhající povolení – kategorie B (dále jen „zbraně kategorie B“)
- c) zbraně podléhající ohlášení – kategorie C (dále jen „zbraně kategorie C“) a
- d) ostatní zbraně – kategorie D (dále jen „zbraně kategorie D“).⁵⁴

Oprávněné držení střelných zbraní dále upravují některé vyhlášky a nařízení vlády. Mezi nejvýznamnější patří nařízení vlády č. 217/2017, které mimo jiné stanovuje technické požadavky na zabezpečení přechovávaných zbraní a střeliva. Dále lze uvést například vyhlášku Ministerstva zdravotnictví ČR č. 493/2002 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkaz a o obsahu lékárníčky první pomoci provozovatele střelnice; vyhlášku Ministerstva průmyslu a obchodu ČR č. 370/2002 Sb., o dovozeném výrobním provedení plynové zbraně, expanzní zbraně a střeliva; nařízení vlády č. 315/2011 Sb., o zkušebním řádu zkoušky odborné způsobilosti žadatele o vydání zbrojního průkazu skupiny A až E; nařízení vlády č. 217/2017 Sb., o požadavcích na zabezpečení zbraní, střeliva, černého prachu,

⁵³ § 1 zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu

⁵⁴ Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů.

bezdýmného prachu a zápalek. Nařízení vlády a vyhlášek v právním řádu České republiky v souvislosti s držením zbraní je samozřejmě více, nicméně vzhledem k účelu práce není třeba se jimi blíže zabývat.

5.1 Držení a nošení střelné zbraně

V zákoně o zbraních jsou vymezeny dvě varianty, které upravují držení zbraně a střeliva. Podle první z nich lze mít zbraň nebo střelivo uvnitř bytových nebo provozních prostor nebo uvnitř zřetelně ohraničených nemovitostí se souhlasem vlastníka nebo nájemce uvedených prostor nebo nemovitostí. V případě druhé varianty lze mít zbraň nenabitou náboji v zásobníku, nábojové schránce, nábojové komoře hlavně nebo nábojových komorách válce revolveru a uloženou v zavřeném obalu za účelem jeho přemístění z místa na místo.⁵⁵ Jak je patrné v případě první varianty, je třeba souhlasu oprávněné osoby objektu. Není totiž důležité, zda je zbraň nabitá či nikoli. Rozhodující je pouze skutečné držení zbraně či střeliva a souhlas osoby (vlastníka) nebo nájemce užívající uvedených prostor nebo nemovitostí.⁵⁶

O nošení zbraně nebo střeliva se jedná v případě, pokud nebyly naplněny podmínky pro držení zbraně (viz výše) a osoba má zbraň tzv. „u sebe“, ať je nabitá či nenabitá. Pojem „mít zbraň u sebe“ lze chápat jako stav, kdy má osoba zbraň v přímém dosahu, například v kapse kabátu nebo za opaskem. Pokud vymizí požadavek blízkosti, tedy například za situace, že osoba kabát společně se zbraní pověsí na věšák nebo opasek spolu se zbraní sundá a odloží, nebude se jednat o nošení zbraně.⁵⁷ Pro snadnější pochopení těchto dvou odlišných pojmů, které zakládají různá práva a povinnosti při přechovávání zbraně, lze stručně říct, že zbraň drží ten, kdo s ní může fakticky nakládat, zatímco zbraň nosí ten, kdo ji má u sebe mimo prostory, kde je ji oprávněn držet nebo ji má u sebe nabitou, anebo i nenabitou mimo obal či v obalu, který není uzavřen.⁵⁸

V zákoně o zbraních se také objevuje pojem skryté nošení zbraně. Tento pojem zde není samostatně definován, ale váže se na povinnosti držitelů zbrojních průkazů.

---

⁵⁵ § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu

⁵⁶ BAČKOVSKÁ, M., NOVÁK, P. *Zákon o zbraních s komentářem a prováděcími předpisy*. Praha: Linde, 2003, ISBN 80-7201-426-9.

⁵⁷ KOMENDA, J. *Zákon o zbraních v praxi: 250 otázek a odpovědí (často kladené otázky, praktické příklady): úplné znění zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu*. Brno: Jan Komenda, 2005, ISBN: 80-239-4102-x.

⁵⁸ KOMENDA, J. *Zákon o zbraních v praxi: 250 otázek a odpovědí (často kladené otázky, praktické příklady): úplné znění zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu*. Brno: Jan Komenda, 2005, s. 85. ISBN: 80-239-4102-x.

Jedná se například o povinnost, aby zbraň nebyla na veřejnosti nošena viditelně. Toto platí u zbrojních průkazů skupiny E, což je zbrojní průkaz vydávaný za účelem ochrany života, zdraví nebo majetku a rovněž i zbrojní průkaz skupiny D, který je vydáván pro výkon zaměstnání. Výjimku v zákoně tvoří strážníci obecní policie, kteří jsou oprávněni nosit zbraň viditelně při plnění úkolů policie a dále zaměstnanci České národní banky, kteří zajišťují fyzickou ochranu objektů této banky.⁵⁹

5.2 Zbrojní průkaz

Zbrojní průkaz je veřejná listina, která fyzickou osobu opravňuje k nabývání vlastnictví a držení zbraně nebo střeliva do těchto zbraní v rozsahu oprávnění stanovených pro jednotlivé skupiny zbrojního průkazu a v rozsahu těchto oprávnění k jejich nošení.⁶⁰ Doba platnosti zbrojního průkazu činí 10 let. Na základě posudku o zdravotní způsobilosti žadatele může příslušný útvar policie vydat zbrojní průkaz s dobou platnosti kratší než 10 let. Doba platnosti zbrojního průkazu vydaného, nebo o jehož vydání jeho držitel požádal před 1. červencem 2014, činí 5 let, pokud však nebyl vydán zbrojní průkaz s dobou platnosti kratší. Při vydání nového zbrojního průkazu po skončení doby platnosti těchto „starých“ zbrojních průkazů je žadateli již vydán zbrojní průkaz podle současného znění zákona o zbraních (tj. standardně s dobou platnosti 10 let).⁶¹

Zbrojní průkaz se rozlišuje podle účelu užívání zbraně nebo střeliva a podle rozsahu oprávnění do skupin:

- a) *A – ke sběratelským účelům;*
- b) *B – ke sportovním účelům;*
- c) *C – k loveckým účelům;*
- d) *D – k výkonu zaměstnání nebo povolání; nebo*
- e) *E – k ochraně života, zdraví nebo majetku.*⁶²

---

⁵⁹ § 28 odst. 3 písm. b) a § 28 odst. 4 písm. c) zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁰ § 16 odst. 1 z.č. 119/2002 Sb., o zbraních

⁶¹ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Zbrojní průkaz (pro fyzickou osobu). [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2018 [cit. 7. 2. 2020]

⁶² § 16 odst. 2 zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu

5.3 Zákonné podmínky pro získání zbrojního průkazu

Orgánem, který je příslušný vydávat zbrojní průkaz, je útvar Policie České republiky na základě žádosti podané fyzickou osobou. V žádosti, kterou žadatel o zbrojní průkaz v předepsaném tiskopise vyplní, musí být uvedeny osobní údaje žadatele a údaj, o kterou skupinu zbrojního průkazu žádá.⁶³ Součástí žádosti je posudek o zdravotní způsobilosti vykonávat činnosti podle zákona o zbraních, doklad o odborné způsobilosti vykonávat činnosti podle tohoto zákona a v neposlední řadě je třeba k žádosti přiložit fotografii žadatele.⁶⁴ Zbrojní průkaz je fyzické osobě vydán, pokud splňuje následující podmínky:

a) *místo pobytu na území České republiky;*

b) *předepsaný věk;*

c) *způsobilost k právním úkonům;*

d) *zdravotní způsobilost;*

e) *odborná způsobilost;*

f) *bezúhonnost;*

g) *spolehlivost.*⁶⁵

5.3.1 Místo pobytu na území České republiky

Útvar policie, který je příslušný k vydání rozhodnutí žádosti o vydání zbrojního průkazu nevyhoví, pokud je žadatelem cizinec, který není občanem členského státu Evropské unie (dále jen „EU“), občanem členského státu OSN, rodinným příslušníkem osoby státu EU, kterému byla vydána pobytová karta rodinného příslušníka občana EU, průkaz o povolení pobytu pro cizince nebo povolení k trvalému pobytu na území ČR. Dále útvar policie žádosti nevyhoví, pokud cizinci nebyl povolen trvalý pobyt nebo pokud nebylo přiznáno právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropském společenství na území ČR a taktéž mu nebyl na území ČR udělen azyl, i když je občanem členského státu EU.⁶⁶

---

⁶³ § 1 zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu

⁶⁴ § 2 zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu

⁶⁵ § 18 zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu

⁶⁶ § 18 odst. 3 zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu

5.3.2 Předepsaný věk

Zákon stanovuje několik věkových hranic potřebných pro získání zbrojního průkazu. Mezi nejrozšířenější skupiny zbrojního průkazu patří skupiny A, D a E, kde zákon povoluje vydání zbrojního průkazu jen osobám starším 21 let, pokud tento zákon nestanoví jinak. Zbrojní průkaz skupiny D lze vydat i osobě starší 18 let, a to za předpokladu, že se jedná o žáka střední školy nebo středního odborného učiliště, pokud v osnovách školy či učiliště je zahrnuta výuka puškařského oboru nebo střeliva. Pro získání zbrojního průkazu skupiny B nebo C je dle zákona stanovena minimální věková hranice 18 let, pokud zákon nestanoví jinak. Zákon zde pamatuje i na potřeby sportovní střelby, kde lze, jsou-li splněny ostatní podmínky pro vydání, vydat zbrojní průkaz skupiny B osobě starší 15 let, pokud je členem občanského sdružení zabývající se sportovní činností podle národních a mezinárodních pravidel a řádů, a součástí této činnosti je střelba. V případě, že osoba navštěvuje střední školu či střední odborné učiliště s výukou myslivosti, lze vydat zbrojní průkaz skupiny C i osobě starší 16 let.

Jak je patrné z výše uvedeného, zákon umožňuje získání zbrojního průkazu skupiny B a C i osobám mladším 18 let. V těchto případech je ovšem nutný souhlas zákonného zástupce a doporučení příslušného občanského sdružení, školy nebo učiliště. Zákon taktéž umožňuje osobě mladší 18 let zbraň nebo střelivo pro sportovní nebo lovecké účely nabývat do vlastnictví s výjimkou koupě. Zbraň nebo střelivo smí používat pouze za přítomnosti osoby starší 21 let, která je zároveň držitelem zbrojního průkazu skupiny B nebo C po dobu nejméně 3 roky a je schopna zajistit bezpečnou manipulaci se zbraní či střelivem.⁶⁷

5.3.3 Zdravotní způsobilost

Zdravotní způsobilost žadatele o zbrojní průkaz je jednou z podmínek pro vydání zbrojního průkazu. V současné době je oprávněn vydat posudek o zdravotní způsobilosti (dále jen „posudek“) pouze praktický lékař, u kterého je žadatel zaregistrován. V případě zbrojního průkazu skupiny D vydává posudek praktický lékař, který zaměstnavateli poskytuje pracovně lékařské prohlídky. Pro skupiny B nebo C může posudek vydat praktický lékař se specializací na děti a dorost nebo všeobecné praktické lékařství, a to u osob mladších 19 let.⁶⁸

---

⁶⁷ § 19 zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu

⁶⁸ § 20 zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu

Obsahem každé prohlídky je

a) zjištění anamnestických údajů o zdravotním stavu žadatele s cíleným zaměřením na vyloučení nemocí, které zdravotní způsobilost vylučují nebo omezují; nemoci, které zdravotní způsobilost vylučují nebo omezují, jsou uvedeny v příloze č. 1 této vyhlášky;

b) komplexní fyzikální vyšetření, a to včetně orientačního vyšetření sluchu, zrakové ostrosti, barvocitu, zorného pole, rovnováhy, orientačního vyšetření neurologického a ortopedického;

c) další potřebné odborné vyšetření v případě, že u žadatele je nezbytné vyloučit podezření na nemoc, která omezuje nebo vylučuje zdravotní způsobilost žadatele; nemoci, které omezují zdravotní způsobilost a u kterých lze posudek vydat pouze za předpokladu odborného vyšetření specialistou, jsou uvedeny v příloze č. 1 částech I a II oddílech 2 této vyhlášky;

d) odborné vyšetření vždy, pokud žadatel je v soustavné péči jiného lékaře nebo klinického psychologa pro nemoc, která omezuje zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel.⁶⁹

Posudek je třeba přiložit již k přihlášce ke zkoušce odborné způsobilosti. Platnost posudku je maximálně tři měsíce a je třeba, aby byl v době podání přihlášky ke zkoušce stále platný. Může se stát, že v případě pochybností, lékař žadatele pošle na psychologické vyšetření, které však není povinnou součástí vyšetření.

5.3.4 Odborná způsobilost

Odbornou způsobilost je třeba prokázat vykonanou zkouškou před zkušebním komisařem, kterého určuje příslušný útvar policie. Odborná zkouška k vydání zbrojního průkazu skupin A až E se skládá z teoretické a praktické části. Teoretická část se provádí písemnou formou, kde žadatel osvědčuje znalost zákona o zbraních, zvláštních právních předpisů upravujících oprávněné použití zbraně, nauku o zbraních a střelivu a základy zdravotvědy. Testy se skládají ze 30 otázek, které jsou pro všechny skupiny zbrojních průkazů jednotné. Zkouška z praktické části se skládá ze znalostí bezpečné manipulace se zbraní a střelivem a ze střelby na pevný cíl. Informace o termínu a místě konání zkoušky jsou žadateli oznámeny nejpozději 10 dnů před konáním zkoušky. V případě, že se žadatel nedostaví ke zkoušce, útvar policie stanoví žadateli nový termín a pokud

---

⁶⁹ Vyhláška č. 493/2002 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárníčky první pomoci provozovatele střílnice.

se i na něj žadatel znovu bez náležité omluvy nedostaví, jeho přihláška se odloží. Pokud žadatel neuspěje při zkoušce z odborné způsobilosti, má možnost se znovu přihlásit ke zkoušce, ale nejdříve po uplynutí 3 měsíců ode dne neúspěšného vykonání zkoušky. Odměnu pro zkušebního komisaře a náplň teoretické a praktické části zkoušky, stanovuje prováděcí právní předpis.⁷⁰

5.3.5 Bezúhonnost

Zákon o zbraních a střelivu za bezúhonného nepovažuje toho, jenž byl pravomocně uznán vinným trestným činem. Výčet trestných činů je uveden v § 22 zákona o zbraních. Zde uvedené trestné činy jsou od sebe odděleny dle závažnosti a součástí toho je i uvedení doby, po jejíž uplynutí se žadatel považuje za bezúhonného. Obdobně to platí i u vybraných trestných činů spáchaných v zahraničí. Bezúhonnost fyzické osoby posuzuje příslušný útvar policie na základě opisu z Rejstříku trestů.⁷¹

5.3.6 Spolehlivost

Poslední podmínkou je spolehlivost fyzické osoby. Z hlediska spolehlivosti zákon o zbraních zahrnuje tři rozdílné důvody, které splnění této podmínky pro získání zbrojního průkazu vylučují. V zákoně jsou tyto podmínky taxativně uvedeny v § 23, kde se za spolehlivého nepovažuje ten,

- a) jehož trestní stíhání pro úmyslný trestný čin bylo pravomocně podmíněně zastaveno nebo bylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném odložení návrhu na potrestání, a dosud neuplynula zkušební doba nebo lhůta, v níž má být rozhodnuto, zda se osvědčil;*
- b) kdo prokazatelně nadměrně požívá alkoholické nápoje nebo prokazatelně požívá návykové látky;*
- c) kdo pro vnitřní pořádek a bezpečnost představuje vážné nebezpečí svým jednáním, za které by v posledních třech letech pravomocně uznán vinným ze spáchání více než jednoho přestupku nebo jednání, které má znaky přestupku.⁷²*

---

⁷⁰ § 21 zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu

⁷¹ § 22 zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu

⁷² § 23 zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu

6 Právní úprava v USA – stát Florida

V této kapitole se bude autor věnovat právní úpravě držení a nošení střelných zbraní v jednom z amerických států, konkrétně ve státu Florida. Právo na držení a nošení zbraně v USA je zakotveno ve druhém dodatku americké ústavy z roku 1791. Druhý dodatek americké ústavy zní: „*Dobře organizovaná milice je nezbytná pro bezpečnost svobodného státu. Právo lidu držet a nosit zbraně nesmí proto být omezováno.*“⁷³

Avšak v souvislosti s množícími se útoky se střelnou zbraní na veřejnosti se v poslední době v řadě amerických států konají demonstrace za omezení šíření zbraní.⁷⁴

Kromě federálního zbraňového zákonodárství platí v každém státě USA ještě státní zákony. A právě v těch jsou výrazné rozdíly. Vztah státní a federální legislativy je poměrně komplikovaná záležitost. Teoreticky by mělo platit, že státní zákony nesmějí být s federálními v rozporu a federální zákony jsou závazné na celém území Spojených států amerických.

Mezi hlavní federální zákony o zbraních patří:

- National Firearms Act ("NFA") z roku 1934;
- Federal Firearms Act of 1938 ("FFA");
- Gun Control Act of 1968 ("GCA");
- Firearm Owners Protection Act ("FOPA") z roku 1986;
- Law Enforcement Officers Safety Act z roku 2004.

Národní zákon o střelných zbraních (NFA) z roku 1934 ukládal nabyvatelům a prodejcům povinnost registrace plně automatických střelných zbraní jako byly pušky, brokovnice a tlumiče hluku. U brokovnic byla povinná registrace, pokud hlaveň byla kratší než 18 palců (přibližně 46 cm) a u pušky s délkou hlavně do 16 palců (přibližně 41 cm). Tato právní úprava byla první federální regulací výroby a nabývání střelných zbraní.

---

⁷³ <https://gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/707-usa-souboj-o-druhy-dodatek-ustavy>. [online, cit. 7. 2. 2020].

⁷⁴ <https://advokatnidenik.cz/2019/08/05/drzeni-zbrani-v-usa-povoluje-ustava-odpurci-chteji-tvrdsi-zakon/>, ČTK 5.8.2019. [online, cit. 7. 2. 2020].

Federální zákon o střelných zbraních (FFA) přijatý v roce 1938 ukládal výrobcům zbraní, dovozcům a osobám zabývajícím se prodejem střelných zbraní povinnost vlastnit licenci k této činnosti. Termín federální držitel licence na střelné zbraně (FFL) se v dnešní době používá pro označení zástupců zbrojního průmyslu.

Zákon o kontrole zbraní z roku 1968 Gun Control Act z roku 1968 (dále jen „GCA“) revidoval předešlé dva zákony. V GCA se objevuje zákaz dovozu střelných zbraní „bez sportovního účelu.“ Ovšem GCA ani žádný jiný federální zákon nijak neupravuje výrobu nebo prodej střelných zbraní, které by nesplňovaly federální kritéria pro určení, zda má střelná zbraň „sportovní účel.“ Mezi hlavní ustanovení tohoto zákona patří stanovení minimálního věku osoby, která si může opatřit střelnou zbraň, a podmínka, aby všechny střelné zbraně byly opatřeny sériovým číslem.

Zákon o ochraně vlastníků střelných zbraní z roku 1986 (Firearm Owners Protection Act, dále jen "FOPA") významně změnil zákon GCA, neboť došlo k uvolnění mnoha omezení pro prodejce střelných zbraní. Nově bylo přijato ustanovení, které legalizovalo prodeje střelných zbraní licencovanými prodejci mimo místa uvedené na licenci prodejce (např. střelecká výstava).⁷⁵ Law Enforcement Officers Safety Act přestavuje zákon o bezpečnosti policistů. Jde o federální zákon přijatý roku 2004, který opravňuje nejen policisty v aktivní službě, ale i bývalé policisty, nosit a přepravovat skrytě zbraň na území Spojených států amerických, bez ohledu na státní nebo místní zákony. Aby uvedené osoby mohly nosit skrytě střelné zbraně na základě zmíněného zákona, musejí disponovat služebním průkazem vydaným příslušným úřadem. Existují však výjimky, za kterých tyto osoby střelnou zbraň nosit nebo přepravovat nesmějí. Jednou z takových omezujících podmínek je, že nebylo proti policistovi nebo bývalému policistovi vedeno řízení kázeňského charakteru, pravidelné absolvování školení a také se nejedná o problémového uživatele alkoholu nebo jiných omamných či psychotropních látek.⁷⁶

Druhý dodatek Ústavy Spojených států amerických, který garantuje právo na zbraň, historicky v souvislosti s organizací milicí a podle soudních rozhodnutí Nejvyššího soudu z roku 2008 a 2010 i pro další zákonné účely, například sebeobranu, je základním stavebním kamenem nejen federální, ale i státní zbraňové legislativy.

---

⁷⁵ <http://lawcenter.giffords.org/gun-laws/federal-law/other-laws-key-federal-acts-regulating-firearms/>, [online, cit. 25. 2. 2020]

⁷⁶ <http://usconcealedcarry.com/resources/federal-ccw-law/federal-law-enforcement-officers-safety-act-leosa/>, [online 25.2.2020].

Všechny státy s výjimkou šesti (Kalifornie, Iowa, Maryland, Minnesota, New Jersey a New York) mají ve svém právním řádu obsah druhého dodatku nebo nějaký velmi podobný právní předpis výslovně zahrnutý. Důležitým prvkem státního zbraňového zákonodárství

je v jednotlivých státech jeho tzv. vyhrazenost. To znamená, že příslušné zbraňové předpisy (např. povolení viditelného nošení zbraně) platí na celém území státu a nižší správní jednotky, např. města, nemohou přijmout přísnější pravidla, což ovšem neznamená, že se tak ve skutečnosti neděje.

Například na Floridě v roce 2011 pouze pět z celkem 67 správních oblastí zcela dodržovalo závaznou státní legislativu týkající se nošení zbraní, ve zbylých případech jednotlivé oblasti nebo města aplikovaly vlastní, striktně vzato protiprávní pravidla.⁷⁷

6.1 Zákonné podmínky držení a nošení střelné zbraně

Na rozdíl od České republiky ve většině států USA pro koupi zbraně není potřeba být držitelem jakéhokoliv oprávnění (zbrojního průkazu). Jak říkají Američané, oprávněním je druhý dodatek Ústavy.⁷⁸ Základní podmínkou je dosažení věku 21 let a absolvování formálního školení. Při koupi zbraně v licencované prodejně, musí kupující vyplnit poměrně detailní formulář (Firearms Transaction Record) a předložit doklad totožnosti. Prodejce následně požádá FBI o provedení prověrky kupujícího. Federální zákon "Firearms Owners Protection Act" (FOPA) přesně stanovuje okruh osob, které nesmí zbraně držet. FOPA zakazuje nabýt a držet zbraně komukoliv:

- kdo byl odsouzen za trestný čin, za nějž lze uložit více než rok trestu odnětí svobody;
- na něhož je vydán zatykač;
- kdo užívá nebo je závislý na nelegálních látkách;
- kdo byl diagnostikován jako duševně nemocný;
- je v USA nelegálně;
- byl vyhozen z armády (dishonorable discharge);

---

⁷⁷ <https://gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/689-staty-usa-od-velke-svobody-k-protiustavnim-zakazum/>, [online 25. 2. 2020].

⁷⁸ <https://zbrojnice.com/2018/07/21/usa-rozsireni-databaze-nics-pro-zbranove-proverky/>, [online 25. 2. 2020].

- proti němu vystaven soudní zákaz styku;
- kdo byl odsouzen za domácí násilí (bez ohledu na délku trestu),
- kdo se zřekl amerického občanství.⁷⁹

6.2 Zákonné podmínky pro nákup střelných zbraní na Floridě

Zákonné podmínky pro nákup střelných zbraní jsou upraveny v kapitole 790,065, zákona státu Florida, kde se výslovně uvádí: „*Osoba mladší 21 let nesmí koupit střelnou zbraň. Prodej nebo převod střelné zbraně na osobu mladší 21 let nesmí provádět ani usnadňovat dovozce s licenci, výrobce s licenci ani obchodník s licenci. Osoba, která poruší tento pododdíl, se dopustí zločinu třetího stupně.*“⁸⁰ Mezi nákupem a dodáním střelné zbraně zákon stanovuje povinnou čekací dobu, která je 3 dny, kromě víkendů a státních svátků.⁸¹

6.3 Držení a nošení střelné zbraně na Floridě

Na Floridě je protiprávní nosit zbraň neskrytě. Pro stát Florida platí, že vydávání povolení ke skrytému nošení zbraní je nárokové (shall issue). To znamená, že povolení ke skrytému nošení je vydáno po splnění daných podmínek. Skryté nošení je na Floridě legální s licenci na skryté zbraně (Concealed weapon license – dále jen „CWL“). Florida, stejně jako jiné státy v USA, uznává povolení k nošení střelných zbraní s licenci vydanou některými dalšími státy v rámci Spojených států amerických. Důležité ovšem je, aby s danými státy měla Florida uzavřenou vzájemnou dohodu o nošení střelných zbraní na svém území. Mezi tyto státy patří například Colorado, Virginie, Oklahoma, Ohio, Texas a další.⁸² Florida CWL umožňuje držitelům licence nosit nejen pistoli, ale i jiné zbraně, jako jsou elektronické zbraně, plynové zbraně a nože. Žadatel o licenci musí být nejméně 21 let nebo musí být členem armády nebo čestně propuštěný veterán, a zároveň musí absolvovat výcvikový kurz střelných zbraní. CWL jsou vydávány rezidentům (trvalým obyvatelům floridského státu) a nerezidentům.⁸³ Ústava Floridy nezakazuje

⁷⁹ <https://zbrojnice.com/2018/10/12/usa-celozivotni-zakaz-drzet-zbrane-za-mene-zavazne-trestne-ciny-je-protiustavni/>, [online 26. 2. 2020].

⁸⁰ http://www.leg.state.fl.us/statutes/index.cfm?App_mode=Display_Statute&URL=0700-0799/0790/0790.html. [online 26. 2. 2020].

⁸¹ http://www.leg.state.fl.us/statutes/index.cfm?App_mode=Display_Statute&URL=0700-0799/0790/0790.html, [online 26. 2. 2020].

⁸² <https://handgunlaw.us/states/USStatesThatHonorMyPermit.pdf>, [online 26. 2. 2020].

⁸³ https://www.usconcealedcarry.com/resources/ccw_reciprocity_map/fl-gun-laws/, [online 26. 2. 2020].

nezletilým osobám ve věku 18 až 21 let držet střelné zbraně, ale zakazuje se osobám mladším 18 let držet střelné zbraně. Tato zákonná úprava se však neuplatňuje, pokud nezletilá osoba:

- *vykonává zákonnou loveckou činnost a je jí nejméně 16 let nebo, je-li mladší 16 let a je pod dohledem dospělé osoby;*
- *účastní se zákonné střelecké soutěže nebo praxe nebo jiné zákonné rekreační střelecké činnosti a je mladší 16 let, je-li mladší 16 let a je pod dohledem dospělé osoby, která jedná se souhlasem rodiče nebo zákonného zástupce nezletilé osoby.⁸⁴*

I když osoba nevlastní licenci na skryté nošení zbraně a střelné zbraně na Floridě (CWL), existují určitá místa, kde držitel může mít střelnou zbraň u sebe. Jsou to místa jako:

- soukromé motorové vozidlo, pokud je střelná zbraň bezpečně uzavřena;
- veřejný způsob cestování, pokud je střelná zbraň bezpečně uzavřena;
- bydliště nebo místo podnikání osoby;
- místa, kde se osoba zabývá rybolovem, kempováním nebo lovem.

6.4 Zákonné podmínky pro vydání licence

Licenci pro skryté nošení zbraní nebo střelných zbraní je na Floridě oprávněno vydávat Ministerstvo zemědělství. Tyto licence jsou platné v celém státě po dobu 7 let od data vydání. Každá osoba v souladu se zákonnými podmínkami může nosit skrytě zbraň nebo střelnou zbraň, bez ohledu na ustanovení čl. 790.01, které upravuje nelegální skryté nošení zbraní nebo střelných zbraní. Držitel licence musí mít licenci spolu s platnou identifikací po celou dobu, po kterou skutečně drží zbraň nebo střelné zbraně, a na požádání příslušného orgánu se musí prokázat licenci i platnou identifikaci. Za porušení této podmínky hrozí pokuta 25 \$, která se platí soudu.⁸⁵

Ministerstvo zemědělství vydává licenci, jestliže žadatel:

- a) je rezidentem Spojených států amerických a občanem Spojených států amerických nebo cizincem s trvalým pobytem ve Spojených státech amerických, jak stanoví Úřad

---

⁸⁴http://www.leg.state.fl.us/statutes/index.cfm?mode=View%20Statutes&SubMenu=1&App_mode=Display_Statute&Search_String=790.001&URL=0700-0799/0790/Sections/0790.001.html, [online 26. 2. 2020].

⁸⁵ [http://www.leg.state.fl.us/statutes.Fla.Stat. § 790,06 odst. 1](http://www.leg.state.fl.us/statutes.Fla.Stat.%20790,06 odst. 1), [online 26. 2. 2020].

Spojených států amerických pro občanské a imigrační služby, nebo je konzulárním bezpečnostním úředníkem zahraniční vlády, který udržuje se Spojenými státy americkými diplomatické vztahy a jako takový je certifikován zahraniční vládou a příslušným velvyslanectvím v této zemi;

b) je starší 21 let;

c) je fyzicky zdatný k bezpečnému zacházení se zbraní nebo střelnou zbraní;

d) je způsobilý vlastnit střelnou zbraň podle kapitoly 790.23 (nezákonné držení střelných zbraní zločinci a delikventy) a taková osoba nebyla odsouzena za zločin;

e) nebyl shledán vinným ze spáchání trestných činů, které se týkají nedovoleného nakládání s regulovanými látkami, a to nejméně v období 3 let bezprostředně předcházejících datu podání žádosti;

f) neužívá pravidelně alkoholické nápoje nebo jiné návykové látky;

g) žádá legálně nosit skrytě zbraň nebo střelnou zbraň pro účely pro zákonné sebeobranu;

h) prokazuje odbornou způsobilost k nošení střelné zbraně.⁸⁶

Způsobů, jakými žadatel prokazuje odbornou způsobilost k nošení střelné zbraně je ve floridském zbraňovém zákoně uvedeno několik. Pro příklad lze uvést dokončení jakéhokoli loveckého vzdělání nebo kurzu schváleného Komisí pro ochranu ryb a volně žijících živočichů nebo podobnou institucí jiného státu. Další příkladem, kde žadatel prokazuje odbornou způsobilost k nošení zbraně, je při absolvování jakéhokoli bezpečnostního nebo výcvikového kurzu střelných zbraní pořádaných Národní asociací střelných zbraní, vysokou školou, soukromou nebo veřejnou institucí, s využitím instruktorů certifikovaných Národní asociací střelných zbraní, Komisí pro trestní soudnictví a v neposlední řadě ministerstvem zemědělství. Po absolvování některého z uvedených kurzů žadatel obdrží osvědčení o absolvování kurzu, jehož fotokopii předloží k žádosti o vydání licence. Součástí osvědčení je i čestné prohlášení od instruktora, školy, klubu nebo organizace, které takový kurz vedly nebo učily.⁸⁷

Jedním z dalších kritérií pro získání licence je poskytnutí souboru otisků prstů žadatelem. Otisky prstů se provádí v kanceláři šerifa na žádost žadatele. Otisky prstů spolu s vyplněnou žádostí a fotokopií osvědčení, čestného prohlášení nebo jiného dokladu

---

⁸⁶ <http://www.leg.state.fl.us/statutes>. Fla. Stat. § 790,06 odst. 2, [online 26. 2. 2020].

⁸⁷ <http://www.leg.state.fl.us/statutes>. Fla. Stat. § 790,06 odst.2, písm. h), [online 26. 2. 2020].

podle zákona, zasílá Ministerstvo zemědělství USA na Ministerstvo pro vymáhání práva USA za účelem státního a federálního zpracování.⁸⁸

6.5 Odepření, pozastavení a zrušení licence

Ministerstvo zemědělství licenci odepře udělit, pokud byl žadatel shledán vinným nebo mu byl uložen trest odnětí svobody za spáchání jednoho nebo více násilných trestných činů, a od té doby neuplynula zkušební doba 3 roky, v průběhu, které žadatel prokázal, že vede řádný způsob života nebo splnil podmínky stanovené soudem. Ministerstvo zemědělství zruší licenci, pokud byl nabyvatel licence shledán vinným a bylo mu doručeno rozhodnutí o vině nebo mu byl v průběhu předchozích 3 letech uložen trest za jeden nebo více násilných trestných činů. Ministerstvo zemědělství, jakožto vydávající orgán, je povinno, po oznámení příslušným orgánem, soudem nebo jiným ministerstvem, vymáhat práva na Floridě a následným písemným sdělením pozastavit licenci nebo pozastavit řízení o žádosti o licenci, pokud je držitel licence nebo žadatel o licenci, zatčen nebo obviněn ze spáchání trestného činu, až do rozhodnutí soudu. Ministerstvo dále pozastaví licenci, pokud je proti nabyvateli licence nebo žadateli vydán rozsudek soudu, ve kterém byl odsouzen za domácí násilí nebo opakovaných násilných činů. Licenci lze taktéž pozastavit, jestliže byl nabyvatel shledán nezpůsobilým podle kritérií stanovených v zákoně, byl usvědčen z těžkého zločinu, jeho fyzická zdatnost brání bezpečnému zacházení se střelnou zbraní nebo byl prohlášen za nezpůsobilého. Ministerstvo vede automatizovaný seznam držitelů licencí a tyto informace jsou na vyžádání vždy dostupné online všem příslušným úřadům prostřednictvím informačního střediska Florida Crime Information Center. Ministerstvo zemědělství vede statistické informace o počtu vydaných, zrušených, pozastavených a zamítnutých licencí.

6.6 Místa zákazu nošení skrytých zbraní

Zákonodárce v jednom z ustanovení uvádí místa, na kterých se osobám zakazuje nosit zbraně nebo střelné zbraně. Každé osobě přímo zakazuje neskryté nošení zbraně nebo střelné zbraně na místa, mezi která patří jakákoli policejní, šerifská nebo dálniční hlídková stanice, zadržovací zařízení nebo vězení, soudní budova, soudní síň, s výjimkou

---

⁸⁸ <http://www.leg.state.fl.us/statutes>. Fla. Stat. § 790,06 odst. 6. [online 26. 2. 2020].

toho, že nic v této části nebrání tomu, aby soudce nesl skrytou zbraň, nebo určoval, kdo bude mít skrytou zbraň v soudní síni. Dále to jsou volební místnosti, místa zasedání zákonodárského sboru, orgánů okresů a obcí, veřejné nebo soukromé školy, vysoká škola a jejich administrativní budovy nebo profesionální sportovní akce, které se netýkají střelných zbraní.⁸⁹ Míst se zákazem skrytého nošení zbraní nebo střelných zbraní zákonodárce vymezuje ještě celou řadu, ale pro účel této práce postačí těchto několik příkladů. Současně každý, kdo poruší jakékoli ustanovení v souvislosti se zákazem nošení střelných zbraní na uvedených místech, se dopustí přestupku druhého stupně, za který hrozí pokuta až do výše 500 \$.⁹⁰

6.7 Pojem zbraň, skrytá zbraň a skrytá střelná zbraň podle floridského zákona

Floridský zákon poměrně přesně definuje pojem zbraň. V kapitole 790.001, pododdíle 13 se uvádí, že „*zbraní*“ se rozumí *jakákoli dýka, nůž, kovové klouby (tzv. boxer na ruku), prak, plynová pistole, chemická zbraň nebo zařízení nebo jiná smrtící zbraň kromě střelné zbraně nebo běžného kapesního nože, plastového nebo příborového nože.*⁹¹

Florida je neobvyklá také v tom, že umožňuje, aby mnoho skrytě nošených zbraní, nejen pistolí, bylo legálně přepravováno s licenci. „Skrytou zbraní“ se rozumí *„pistole, elektronické zbraně nebo zařízení, jakákoli dýka, nože, kovové klouby (tzv. boxer na ruku), plynová pistole, chemická zbraň nebo zařízení, které nelze vidět běžným pohledem jiné osoby.*⁹² Střelnou zbraní se rozumí *„jakákoli střelná zbraň, včetně startovací pistole, která je určena k vystřelení střeliva z hlavně.*⁹³ Pojem „střelná zbraň“ nezahrnuje starožitné střelné zbraně, pokud se starožitné střelné zbraně nepoužijí ke spáchání trestného činu.

6.8 Zákonné použití střelné zbraně

Podle floridské právní úpravy existuje několik situací, v nichž je osoba oprávněna použít střelnou zbraň. Jsou to situace, kdy osoba použije střelnou zbraň k zabránění spáchání „násilného zločinu“ jako je velezrada, vražda, zabití, ublížení na zdraví, únos,

⁸⁹ <https://www.uslawshield.com/florida-gun-law-temp/>, [online 20. 2. 2020].

⁹⁰ <http://www.leg.state.fl.us/statutes.Fla.Stat.775.083 odst.1 písm.e>, [online 20. 2. 2020].

⁹¹ <http://www.leg.state.fl.us/statutes.Fla.Stat.790.001 odst.13>, [online 20. 2. 2020].

⁹² <http://www.leg.state.fl.us/statutes.Fla.Stat.790.001 odst.3 písm.a>, [online 20. 2. 2020].

⁹³ <http://www.leg.state.fl.us/statutes.Fla.Stat.790.001 odst.6>, [online 20. 2. 2020].

loupež, vloupání, zhářství a jakékoli jiné zločiny, které zahrnují použití, hrozbu nebo fyzické násilí proti jednotlivci. V souvislosti s oprávněním použití střelné zbraně na Floridě existuje také pojem „smrtící síla“, jež je definována jako síla, která pravděpodobně způsobí smrt nebo vážné ublížení na zdraví. Osoba může použít smrtící sílu proti jinému, pokud je důvodné se domnívat, že smrtelná síla zabrání smrti nebo vážnému ublížení na zdraví své vlastní osobě nebo jiné osobě. Současně je zapotřebí, aby osoba při použití střelné zbraně (smrtící síly), postupovala přiměřeně. Za přiměřený postup se považuje takové jednání, při kterém jednotlivec oprávněně zabraňuje jiné osobě nezákonně nebo násilně vstoupit do domu, do místa zaměstnání nebo do svého vozidla. Pokud se osoba pokusí násilným způsobem odstranit jiného proti jeho vůli z domu, obchodu nebo vozidla, tak i v tomto případě lze střelnou zbraň použít.⁹⁴

---

⁹⁴ <https://www.uslawshield.com/florida-gun-law-temp/>, [online 10. 2. 2020].

7 Použití střelné zbraně aktivním střelcem

V této kapitole bude provedena charakteristika tzv. aktivního střelce v souvislosti s použitím střelné zbraně vůči civilním osobám. V jedné z podkapitol budou uvedeny i vybrané útoky aktivních střelců, které se staly v USA. Současně zde budou popsány jednotlivé postupy příslušníků Policie České republiky, a to jak na operační úrovni, tak i přímo na místě mimořádné události.

7.1 Charakteristika aktivního střelce

Mezi nejznámější charakteristiky aktivního střelce patří, že jde o ozbrojeného pachatele, jeho útok není náhodný a jeho jednání bývá promyšlené. Střelec nemívá připraven plán ústupu. Není připraven si vyjednávat podmínky, většinou se nehodlá vzdát, jeho cílem bývá usmrtit co nejvíce osob ještě předtím, než bude zastaven policií nebo ukončí svůj život sebevraždou. Forenzní psychologie uvádí, že jde v tomto případě o masového vraha, který splňuje znaky jeho charakteristiky. Za masovou vraždu je považováno: spáchání čtyř nebo více vražd během jedné akce a bez výrazného časového odstavu mezi vraždami. Nejčastěji je tedy na jednom místě zavražděna řada osob v průběhu jedné události.⁹⁵ Ze stran medií je používán nejčastěji výraz „šílený střelec“. Ve své podstatě všechna tato označení jsou správná a nedá se jim příliš vytknout.

Čírtková⁹⁶ považuje šíleného střelce za natolik vyhraněný a extrémní jev, že se stále hledá hlubší a uspokojivější vysvětlení tohoto typu osobnosti. Obvykle jde o osobu jednající pod vlivem nahromaděných negativních emocí, která chce zraňovat a zabíjet. Jejím zájmem je šířit strach, mstít se, vydobýt si pocit zadostiučinění. Může jít o reakci na neřešený problém, šikanu, bezmoc, snahu udělat něco zcela výjimečného, aby nebyla přehlížena. Mnohdy se do činu aktivního střelce mohou vmísit i další vlivy jako např. náboženství, duševní onemocnění, životní krize či jiné specifické okolnosti (pocit nezranitelnosti z hraní akčních her, snaha změnit společnost aj.), terorismus, ať z náboženských nebo politických pohnutek.

---

⁹⁵ DRBOHLAV, A. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4371-4.

⁹⁶ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-86473-86-4.

7.2 Amok

Podle katalogu typových činností integrovaného záchranného systému zabývající se problematikou útoku aktivního střelce se jedná o amok z hlediska pracovního názvu, který ukazuje na zkratkovitost jednání aktivního střelce v trestněprávní rovině.⁹⁷

V diskusích kolem šílených střelců se klíčovým slovem stává amok. Pravý amok představuje vražedné šílenství, respektive odbrzděné a nevýběrové zabíjení ve stavu změněného vědomí. Samotný výraz má své kořeny v malajštině a v překladu znamená „odevzdat v boji i to poslední“. Prapůvod má však zřejmě z indického slova „amuco“, což značí bojovníka zasvěceného smrti. Amok se postupem času objevuje i mimo válečné pole, kdy mutuje a v jeho motivaci přebírá hlavní úlohu osobní situace, kde se na něj začíná nazírat spíše jako na projev duševní patologie. Pravý amok se vyznačuje určitou dynamikou vývoje. V úvodním stádiu klíčení, kdy jedinec ztrácí svou víru ve vnější svět a jeho řád, je typickým příznakem dobrovolná sociální izolace, jedinec stahuje do ústraní, mění své životní návyky a vypadává z denního rytmu. Poté nastupuje stádium meditace, mění stav vědomí. V mysli může převládat pocit strachu nebo vzteku a tyto signály jsou předzvěstí výbuchu násilí, tedy vlastního amoku s typickými jevovými znaky. Toto destruktivní jednání může vyústit v sebevražedné aktivity nebo okamžité zklidnění, po kterém může znovu propuknout ničení. V poamokovém stadiu se může objevit hluboký spánek či stav dezorientace a pomatenosti či amnézie na vražedné řádění.⁹⁸

7.3 Postup Policie České republiky na místě útoku aktivního střelce

V případě, že dojde k oznámení situace, kdy ozbrojený pachatel usmrtil nebo zranil jinou osobu nebo více osob, případně tím vyhrožuje nebo má přístup k dalším potencionálním obětem, jedná se s vysokou pravděpodobností o mimořádnou událost **AMOK – aktivní střelec**. Hlavním cílem je okamžitou intervencí policie eliminovat jednání pachatele a tím ukončit situaci.

---

⁹⁷ Amok – zámok proti aktivnímu střelci. Odbor vzdělávání pol. prezidia PPR-760/ČJ-2012.

⁹⁸ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-86473-86-4.

Policisté vyslaní k provedení služebního zákroku proti aktivnímu střelci jsou povinni bezodkladně ukončit stávající úkol, úkon, služební zákrok, vyjma důležitých služebních úkonů nebo zákroků, které nesnesou odkladu, a ihned se připravit na služební zákrok proti aktivnímu střelci.

Na operační úrovni spolupracují operační střediska složek Integrovaného záchranného systému (dále jen IZS) a jejich činnost při řešení této mimořádné události koordinuje Integrované operační středisko krajského ředitelství policie (dále jen IOS KŘP“). Řízení zásahu na operační úrovni je převažující až do okamžiku eliminace aktivního střelce.⁹⁹

Při příjmu oznámení na linku tísňového volání 158 je zapotřebí, aby operační důstojník získal maximální množství informací od oznamovatele za účelem vyhodnocení, zda se jedná o situaci AMOK – aktivní střelec. Poučí oznamovatele o způsobu jeho chování a souběžně založí akci v komunikačním a řídicím systému Zikmund, případně jiném systému operačního řízení. Vedoucí směny operačního střediska koordinuje a řídí činnost operačního střediska. Za využití systému BROADCAST vysílá všechny dostupné hlídky na místo události a určí radiový kanál pro spojení. Řídící operační důstojník určí bezpečné místo pro shromáždění sil a prostředků PČR dalších složek IZS.¹⁰⁰

7.3.1 Organizace na místě zásahu

Nejpodstatnější je zajištění vnější a nebezpečné zóny, které stanoví policie. Velikost zón je různá podle podmínek, které na místě panují. Ve vnější zóně se zřizuje nástupní prostor sloužící pro příjezd a odjezd zasahujících posádek. Důležité je vybudování tohoto prostoru na vhodném místě, aby nebyl moc vzdálen od samotného místa zásahu a zároveň byl tento prostor natolik vzdálen, aby nemohlo dojít k ohrožení zasahujících složek.¹⁰¹

Ve vnější zóně se obvykle zřizuje:

- nástupní a týlový prostor složek IZS;
- stanoviště velitele zásahu;

---

⁹⁹ STČ 14 - Amok-útok aktivního střelce.

¹⁰⁰ Plán opatření AMOK pro IOS Brno, 2014.

¹⁰¹ Vyhláška MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému.

- stanoviště pro poskytnutí přednemocniční neodkladné péče;
- stanoviště pro ztotožnění a kontrolu evakuovaných osob;
- stanoviště pro poskytnutí psychosociální pomoci;
- bezpečnostní uzávěry do vnější zóny;
- kontrolní stanoviště vstupu do nebezpečné zóny.

Vymezení vnější zóny, včetně stanovení bezpečnostních uzávěrů do vnější zóny, řídí Policie ČR ve spolupráci s městskou nebo obecní policií a složkami IZS.

7.3.2 Postup hlídek policie při mimořádné události AMOK – aktivní střelec

Prvosledová hlídka – hlídky Policie České republiky, které jsou prostřednictvím IOS KŘP informovány, ihned přeruší svou dosavadní činnost a jsou vyslány na místo události. Před příjezdem na místo mimořádné události (dále jen MU) jsou povinny použít veškerou dostupnou balistickou ochranu a uvést zbraň do stavu, kdy je náboj v nábojové komoře, přepnout radiostanici na kanál, který stanovuje IOS KŘP. Za žádných okolností se před příjezdem na místo nepoužívá zvuková výstražná zařízení. První vozidlo na místě zásahu musí mít zapnutá výstražná světla napomáhající orientaci ostatních složek při příjezdu na místo. Další bezprostřední činností je poskytnutí informací IOS KŘP o aktuálním dění na místě události.

Druhosledová hlídka – hlídky, které na místo přijíždějí v dalším sledu, jsou povinné použít veškeré základní vybavení plus dostupnou balistickou ochranu, pokud jí disponují, popřípadě i dostupný zdravotnický materiál, dále zbraň skupinového vyzbrojení (dlouhá zbraň). Stejně jako první hlídka i hlídky následující by měly používat určený kanál radiostanice, který je stanoven IOS KŘP. Nesmí použít zvukové ani světelné výstražné zařízení při příjezdu na místo události, orientují se podle prvního vozidla na místě mimořádné události a ihned po příjezdu se hlásí u velitele zásahu. Pokud je to možné, a na místě jsou osoby, které byly bezprostředně svědky mimořádné události, zajistí od nich popis aktivního střelce. Obecně lze postup policie shrnout do těchto bodů:

- přijetí oznámení na IOS KŘP, popř. přímo na některou policejní služebnu;
- vyslání na místo mimořádné události;
- vyhodnocování informací od IOS KŘP (průběžně a nepřetržitě);
- určení místa výchozího shromaždiště složek Policie a složek IZS;

- příprava k provedení zákroku v průběhu přesunu k místu MU;
- příprava zbraní na zákrok;
- oblečení balistických vest a dalších ochranných prostředků;
- příprava a kontrola prostředků pro spojení;
- nepoužívat zvukové výstražné zařízení;
- vyrozumění IOS o příjezdu na místo buď rychlým statusem, nebo hlasovou zprávou;
- na shromaždišti ponechat na vozidle zapnuté výstražné modré světlo;
- zjištění informací od svědků na místě MU, jejich vyhodnocení, zda má situace charakter MU AMOK – aktivní střelec;
- v závislosti na počtu hlídek na místě MU určí IOS velitele zásahu;
- první hlídka, která se dostaví na místo útoku, provádí zákrok k eliminaci aktivního střelce, pokud jí není z radioprovozu známo, že v nejkratší době (max. do 2-3 minut), nedorazí na místo další hlídka, která by pomohla první hlídce v zákroku;
- velitel zásahu před zákrokem provádí kontrolu spojení a rozhodně na místě o taktice zákroku, tzn. rozdělení pozic ve formaci, taktické přiblížení a vstupu do objektu a následném postupu;
- nahlášení zahájení eliminace aktivního střelce IOS;
- provedení zákroku s primárním cílem nalézt a zneškodnit pachatele v co nejkratší době;
- zasahující policisté provádějí obezřetně průběžnou hlášenou službu o průběhu zákroku.

Po eliminaci střelce a jeho následnému spoutání ve smyslu § 54 odst. b) v návaznosti na § 53 odst. 1 zákona o Policii ČR je střežen zpravidla jedním policistou a další provádějí prohlídku okolních prostor. Je nutné vyloučit přítomnost další nebezpečné osoby. Pokud jsou na místě zraněné osoby, je po kontrole objektu možné dovnitř vpustit příslušníky zdravotnické záchranné služby. O eliminaci střelce a zhodnocení aktuální situace (zranění a jejich stav a počet, hrozba požáru nebo jiného nebezpečí) podá hlídka operačnímu důstojníkovi hlášení a jeho prostřednictvím zajistí na místo vyslání zdravotnické záchranné služby, popř. dalších složek IZS. Ošetřování

zraněných, následná evakuace osob, kontrola počtu a zdravotního stavu a další úkony jako vyšetřování místa mimořádné události se do času prvotní reakce nezapočítávají.

7.4 Aktivní střelci v USA

Historicky podložený vznik útoků aktivních střelců zaznamenáváme ve Spojených státech amerických. Důvod má společenské kořeny. Jak je uvedeno v jedné z předešlých kapitol této práce, Američané mají právo nosit zbraň a jejich právo je přímo zaneseno v Ústavě a má dlouholetou tradici, na kterou jsou Američané hrdi již přes 220 let. Teprve po opakujících se masakrech, k nimž dochází čím dál častěji, byli Američané donuceni zamyslet se nad změnou, která by měla vést ke snížení počtu těchto útoků na jejich území. Prozatím nebylo žádných významných cílů dosaženo.

Důležité je si uvědomit, kde jsou takové útoky nejčastěji páchany. Ve většině případů se pachatel zaměří na místa s velkou koncentrací osob a snaží se tyto překvapit, zaskočit naprosto nepřipravené. Nejčastěji jsou to nákupní centra, úřady a v neposlední řadě i školní zařízení. Právě zde dochází k útokům proti bezbranným dětem. Samotnými pachateli útoků ve školách bývají bývalí studenti dané školy, kteří byli v minulosti buď nějakým způsobem šikanováni, nebo byli tzv. outsideři se sklonem k agresivitě, násilí a později se na místo, kde vznikaly jejich újmy, vracejí a snaží si dokázat svoji nadvládu a nadřazenost.

Existuje několik různých názorů ohledně možné prevence před těmito útoky, ovšem zatím se je nedaří uvést do praxe. Jedná se zejména o názory psychologů, kteří uvádí, že budeme-li brát v potaz skutečnosti, které o budoucích pachatelích již známe, (z jakých problémových skupin přicházejí, jak se chovají v dětství a během dospívání), dalo by se možná takovým útokům předcházet. Zatím se k tomu ještě nikdo neodhodlal a realizace tak radikálního řešení asi nebude nijak jednoduchá. Možnost řešení se tady zřejmě nabízí, pokud lze vycházet z toho, že většina potencionálních pachatelů v dětství prochází právě rukama zmiňovaných psychologů a jejich posudky se ve většině případů nijak výrazně neliší. Jedná se zpravidla o děti nenápadné, bez výrazných sociálních vazeb, se sklony k agresivnímu jednání, a proto jsou často návštěvníky výchovných poradců a školních psychologů, popřípadě mají již ve velmi raném věku, co dočinění přímo s policií.¹⁰² Útoků páchanými aktivními střelci je poměrně velké

---

¹⁰² <https://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/sileny-strelec-masakr/r~i:wiki:1266/2011>, [online 10. 3. 2020].

množství, a proto se autor práce zaměřil jen na takové, které byly v minulosti medializovány i v České republice.

7.4.1 Colorado, USA - Columbine High School

Tento případ hrůzného útoku lze zmínit hned z několika důvodů. Čin se posléze stal jedním z nejčastěji zmiňovaných a probíraných případů v USA. Jednalo se o dva útočníky, což samo o sobě není úplně běžné, neboť aktivní střelec ve většině případů přichází sám s vlastním poselstvím. V tomto případě se jednalo o dva studenty Erica Harrise a Dylana Klebolda, kteří přišli do školy s cílem zabít co největší počet studentů. Přišli vyzbrojeni brokovnicemi, poloautomatickou puškou a dokonce bombami, což taky není nikterak typické. Z jejich vybavení bylo patrné, že čin myslí opravdu vážně. Dalším z netypických jevů pro takovýto čin byl fakt, že útok trval téměř 50 minut, zatímco běžný útok aktivního střelce se odehrává v řádu několika málo minut, pokud nedojde k vytvoření bariérové situace.

Jmenovaní studenti měli cíl, kterého se po celou dobu svého řádění drželi, a sice zabít co největší počet spolužáků, zejména z řad sportovců místní školy. Volba sportovců nebyla náhodná. Jednalo se o studenty, kteří na okolí působili povýšeně a svým chováním měli jednoho z útočníků utiskovat a posmívat se mu. Možná šikana je jedním z hlavních spouštěcích mechanismů takového útoku. Pachatelé následně vtrhli do jídelny a začali bezhlavě střílet do dětí. Na místě zavládla panika a během chvíle pachatelé zavraždili dvanáct spolužáků, jednoho učitele a dvacet čtyři dětí zranily. Poté obrátili zbraně proti sobě a spáchali na místě sebevraždu.

Mezi další netypický rys v tomto případě spočíval v původu obou chlapců, neboť ve většině případů pocházejí pachatelé z nefunkčních rodin, nižší sociální vrstvy. Ani jeden z těchto chlapců ale z podobného prostředí nepocházel. Naopak byli považováni za velmi inteligentní, pocházeli z dobrých rodin. Později při vyšetřování se přišlo na to, že Dylan vedl na internetu blog, kde plánoval smrt lidí, které neměl v oblibě. Na stránkách byl uveden dokonce i seznam jmen, nikdo ho však v té době nebral vážně a bylo to považováno za klukovský vtíp, a to až do zmiňovaného útoku.

Oba studenti byli již v minulosti vyšetřováni pro jiný trestný čin, a to vykradení dodávky, což bývá velmi typické pro pachatele tohoto profilu. Většinou jejich útok nepřichází bez předchozího prohřešku, i když ne tak závažného. Zcela běžné není, že oba

chlapani byli v rámci nápravy poslání na kurz, jehož úkolem bylo naučit zúčastněné ovládat svůj hněv. Překvapivě kurz oba chlapani nejen absolvovali, ale i zvládli s velmi kladným psychologickým hodnocením a se závěrem, že jejich resocializace proběhla úspěšně.

Za poslední anomálii tohoto případu lze považovat fakt, že pachatelé nepoužili pouze zbraně, ale i fyzický kontakt. Od kopanců přes posmívání se pak údajně mělo dojít i k myšlence o podřezávání hrdel, k jejíž realizaci však nedošlo.¹⁰³

7.4.2 Florida, USA – Parkland

K útoku došlo 14. února 2018 v budově školy v Parklandu na Floridě. Bývalý student školy, 19 letý Nikolas Cruz, vytáhl z pouzdra pušku, nabil ji a skrz dveře tříd zahájil střelbu do studentů a učitelů. Při útoku zavraždil sedmnáct osoby a dalších čtrnáct zranil. Cruz ve škole dříve studoval, přičemž byl problémovým žákem. Po řadě problémů (bitky a nošení nábojů) rozeslalo vedení školy zaměstnancům e-mail, v němž na Cruze upozornilo s tím, že je mu zakázáno do školy chodit s batohem. Poté co začal vyhrožovat studentům, byl ze školy vyloučen. Vyhrožování je ve Spojených státech amerických trestným činem, ovšem škola ve snaze o omezení počtu zatýkaných studentů neinformovala o tomto policii.

Rok před útokem pachatele prošetřoval Úřad sociální péče. V rámci šetření vyšlo najevo, že Cruz trpěl sebepoškozováním, na batohu měl nacistické symboly a rasistické nápisy a plánoval pořízení zbraně. Úřad ovšem šetření uzavřel s tím, že vyhodnocené riziko je „nízké“. V únoru roku 2016 policie v okrese Broward obdržela anonymní oznámení, že Nikolas Cruz „postoval“ své fotky se zbraněmi a v komentářích oznamoval odhodlání vystřílet školu. Informace byla postoupena Scotu Petersenovi, policistovi sloužícímu v dané škole. V listopadu 2017 obdržela místní policie oznámení, že Cruz shromažďuje nože a zbraně za účelem útoku na školu. Policista, který oznámení přebíral, oznamovateli doporučil, aby kontaktoval úřad šerifa v okrese Palm Beach, a dále se věci nezabýval.¹⁰⁴ Místní policie v souvislosti s budoucím pachatelem obdržela celkem 23 upozornění. V souvislosti s tím byli dva policisté vyšetřováni pro možné zanedbání povinností. V lednu 2018 dosud nezjištěný volající, zřejmě člen rodiny, FBI velmi

---

¹⁰³ BADOŠEK, R. *Šílení střelci ve školách – historie, rizika, predikce útoku a bezpečnostní opatření* [online] <http://www.sekuritaci.cz/sileni-strelci-ve-skolach-historie-rizika-predikce-utoku-a-bezpecnostni-opatreni>. [online 10. 3. 2020].

¹⁰⁴ <https://www.miamiherald.com/news/local/community/broward/article201684874.html>, [online 10. 3. 2020].

detailně popsal obavu, že se Nikolas Cruz chystá zabít. Odkázal je přitom na jeho profil na Instagramu, na kterém se fotil se zbraněmi, v převlečení za člena ISIS, a také zde psal „chci zabít lidi“. Těmito oznámeními se ovšem nikdo nezabýval, resp. nebyly postoupeny příslušným orgánům k dalšímu šetření.¹⁰⁵

Většinu svých zbraní koupil Cruz legálně v obchodech se zbraněmi. V rámci nákupu musel předložit průkaz totožnosti a vyplnit zvláštní formulář. Prodejce zbraní následně zaslal informace ve formuláři FBI, která v databázi ověřila informace o žadateli a následně podala prodejci zprávu, zda-li může zbraně prodat. V databázi FBI však v Cruzově případě nebyly žádné informace, jež by bránily v nákupu zbraní. Vyhrůžování, pro které byl vyloučen, škola policii nehlásila a dřívější zásahy v jeho bydlišti také nevedly k jeho trestnímu postihu. Když bylo policii a FBI nahlášeno, že se chystá zabít, nikdo s tím nic nedělal. Nikolas Cruz však mohl legálně kupovat pouze dlouhé zbraně, neboť pistole lze v obchodě na Floridě pořídit až od 21 let věku.

Nikolas Cruz se během střelby dostal do učitelského kabinetu ve třetím patře, odkud mohl mít rozhled nad celou situací před budovou školy, kde v tu chvíli již bylo několik policejních vozidel a policistů připravujících se k zásahu. Nicméně daná místnost měla bezpečnostní okna určená k odolání hurikánu, a po několika výstřelech do bezpečnostního skla pachatel zbraň odložil a utekl z budovy školy pryč. Jelikož bezpečnostní kamery ve škole ukazovaly obraz s 20 minutovým zpožděním, v průběhu zásahu nasměrovala ochranka školy policejní zásahový tým na místa, kde se pachatel už 20 minut nenacházel. Policisté vstoupili do poslední místnosti v budově a oznámili, že se pachatel na místě nenachází, až celou hodinu po zahájení útoku. To umožnilo pachateli zajít si koupit pití do nedalekého občerstvení Subway a následně do McDonald's, poblíž kterého byl hodinu a sedmnáct minut po zahájení útoku zatčen.

Na Floridě platí zákaz nošení zbraní ve všech základních a středních školách. Zatímco v České republice samolepky s přeškrtnutou zbraní v bankách, na poštách apod., nemají pro legální držitele zbraní žádný zásadní význam, v USA porušení tzv. „gun free“ zóny představuje trestný čin. Podle Johna R. Lotta, prezidenta Crime Prevention Research Center, si vrahové vybírají právě tyto bezezbraňové zóny, protože zde očekávají

---

¹⁰⁵ <https://www.nytimes.com/2018/02/22/us/nikolas-cruz-florida-shooting.html>, [online 10. 3. 2020].

bezbranné oběti. V 98 % se masové vraždy v USA spáchané střelnou zbraní staly právě v „gun free zones.“¹⁰⁶

---

¹⁰⁶ <https://zbrojnice.com/2018/02/24/souhrn-faktu-k-masove-vrazde-v-parklandu-na-floride/>, [online 10. 3. 2020].

Závěr

V současné době lze zastávat názor, že problematice oprávněného použití zbraně je věnována daleko větší pozornost, než tomu bylo v letech předchozích. Obecně lze konstatovat, že každý ohrožený občan má právo adekvátně reagovat na vzniklou mimořádnou situaci, přičemž u bezpečnostních sborů se za splnění určitých podmínek jedná o povinnost, kterou je třeba splnit.

Jedním z cílů této bakalářské práce bylo uvést rozdíly v podmínkách oprávněného použití zbraně z pohledu různých subjektů. Primárně se jedná o příslušníky bezpečnostních sborů, kteří jsou oprávněni použít zbraň na základě zákonného zmocnění, a dále běžné občany, kteří použijí zbraň za okolností, kdy je vyloučena jejich protiprávnost.

Následně se práce zaměřuje na jednotlivé zvláštní právní předpisy, upravující činnost jednotlivých ozbrojených sborů a ozbrojených sil (např. Policie ČR, Armáda ČR, BIS, Obecní policie atd.), v nichž jsou vyjmenovány podmínky, za nichž je možné oprávněně použít zbraň. Nejvíce prostoru je věnováno podmínkám pro použití zbraně příslušníkem Policie České republiky, jelikož se v tomto směru jedná o nejkomplexnější právní úpravu. Při snaze o definici zbraně jako takové u jednotlivých bezpečnostních složek autor práce zjistil, že právní předpisy upravují pojem zbraň odlišně, a proto nelze pojem zbraň obecně vymezit, naopak je třeba vycházet z konkrétní právní úpravy.

V bakalářské práci jsou dále shrnuta práva a povinnosti držitelů zbraní v ČR a zákonné podmínky k jejich nabývání do vlastnictví, které jsou nezbytné k získání zbrojního průkazu pro určitou skupinu dle rozsahu oprávnění každého konkrétního žadatele. Naproti tomu byla zmíněna situace ve Spojených státech amerických, kde právo nosit zbraň má silnou tradici a je dokonce zakotveno v Ústavě. Po staletí bylo pro Američany téma osobní bezpečnosti nedotknutelné, ale opakující se masakry je nutí zvažovat dříve nemyslitelnou změnu pravidel pro držení zbraní.

Poslední část práce je věnována charakteristice a příčinám provázející jednání pachatelů, kteří za použití střelných zbraní zaútočili na veřejně přístupných místech s větší koncentrací osob na území Spojených států amerických. Na zmíněnou problematiku je třeba reagovat i v ČR, proto zde autor práce nastínil organizaci, činnost a postup policistů ČR prvosledových a druhsledových hlídek při typové činnosti

„AMOK“ – útok aktivního střelce, což představuje rychlou reakci Policie ČR při vzniku takovéto bezpečnost ohrožující situace.

Na základě komparace zákonných podmínek pro získání oprávnění k držení a nošení zbraně v České republice a na Floridě, lze českou právní úpravu považovat za přehlednější. Jinak zákonné podmínky pro získání zbrojního průkazu či licence jsou v obou státech velmi podobné. Floridská právní úprava však oproti české vyžaduje psychologické vyšetření, které musí každý žadatel o licenci úspěšně absolvovat. V tomto směru by bylo vhodné českou právní úpravu doplnit de lege ferenda, neboť podle české právní úpravy toto vyšetření není součástí povinné lékařské prohlídky, a je tudíž výhradně na lékaři provádějícím prohlídku zdravotní způsobilosti, zda žadatele na takové vyšetření pošle či nikoli. Autor zastává názor, že by to měla být povinnost pro každého žadatele, neboť zbraň by měla patřit do rukou psychicky vyrovnaného jedince.

S ohledem na výše prezentované skutečnosti lze konstatovat, že cíle vytčené v kapitole první byly naplněny.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. Amok – zákrok proti aktivnímu střelci. Odbor vzdělávání pol. prezidia PPR-760/ČJ-2012.
2. BAČKOVSKÁ, M., NOVÁK, P. *Zákon o zbraních s komentářem a prováděcími předpisy*. Praha: Linde, 2003, ISBN 80-7201-426-9.
3. ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-86473-86-4.
4. DRBOHLAV, A. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4371-4.
5. JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-49-3.
6. KOMENDA, J. *Zákon o zbraních v praxi: 250 otázek a odpovědí (často kladené otázky, praktické příklady): úplné znění zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu*. Brno: Jan Komenda, 2005, s. 85. ISBN: 80-239-4102-x.
7. KRATOCHVÍL, V. *Kurs trestního práva: trestní právo hmotné: obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice. ISBN: 9788074000423.
8. KUČHTA, J. *Nutná obrana*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 8021021985.
9. ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H.Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.
10. VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-543-5.
11. VANTUCH, P. *Trestní zákoník s komentářem*. Olomouc: ANAG, 2011. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-677-8.
12. VETEŠNÍK, P. *Zákon o obecní policii: komentář*. 2. vydání. V Praze: C. H. Beck, 2019. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-729-3.

Legislativní zdroje

1. ČESKO. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, Beck-online. [online 2020-02-01]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhezv6mjnhe>.
2. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, Beck-online. [online 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga4v6nbqfzrwcmk7nbwdgljq>
3. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, Beck-online. [online 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga4f6mrxgmwtcny>
4. ČESKO. Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, Beck-online. [online 2020-02-12]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhe4v6mrrhexggyjxfuytc>
5. ČESKO. Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, Beck-online. [online 2020-02-12]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzheyv6njvgmxhazrsgawtcny>
6. ČESKO. Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii, Beck-online. [online 2020-02-12]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgezv6mzqgawti>
7. ČESKO. Zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů, Beck-online. [online 2020-02-12]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterviewdocument.seam?documentId=onrf6mrqgeyv6mzugewk>
8. ČESKO. Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, Beck-online. [online 2020-02-12]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgezf6mjxfuytc>
9. ČESKO. Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu, Beck-online. [online 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgazf6mjrhewtcny>

10. ČESKO. Vyhláška MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému
11. ČESKO. Vyhláška č. 493/2002 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárníčky první pomoci provozovatele střelnice.

Internetové zdroje

1. ČESKO. BADOŠEK, R. *Šílení střelci ve školách – historie, rizika, predikce útoku a bezpečnostní opatření* [online 2020-03-10] Dostupné z: <http://www.sekuritaci.cz/sileni-strelci-ve-skolach-historie-rizika-predikce-utoku-a-bezpecnostni-opatreni>.
2. ČESKO. <https://advokatnidenik.cz/2019/08/05/drzeni-zbrani-v-usa-povoluje-ustava-odpurci-chteji-tvrdsi-zakon/>, ČTK 5.8.2019. [online 2020-02-07].
3. ČESKO. <http://www.trestni-rizeni.com/vyklad-pojmu/zbran>, [online 2020-02-20].
4. ČESKO. <https://gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/689-staty-usa-od-velke-svobody-k-protiustavnim-zakazum/>, [online 2020-02-25].
5. ČESKO. <https://zbrojnice.com/2018/07/21/usa-rozsireni-databaze-nics-pro-zbranove-proverky/>, [online 2020-02-25].
6. ČESKO. <https://zbrojnice.com/2018/10/12/usa-celozivotni-zakaz-drzet-zbrane-za-mene-zavazne-trestne-ciny-je-protiustavni/>, [online 2020-02-26].
7. ČESKO. <https://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/sileny-strelec-masakr/r~i:wiki:1266/2011>, [online 2020-03-10].
8. ČESKO. <https://zbrojnice.com/2018/02/24/souhrn-faktu-k-masove-vrazde-v-parklandu-na-floride/>, [online 2020-03-10].
9. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČR. Zbrojní průkaz (pro fyzickou osobu). Ministerstvo vnitra České republiky, © 2018. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rady-a-sluzby-dokumenty-zbrojni-prukaz-pro-fyzickou-osobu.aspx>, [online 2020-02-07].
10. USA. <http://lawcenter.giffords.org/gun-laws/federal-law/other-laws-key-federal-acts-regulating-firearms/>, [online 2020-02-25].

11. USA. <http://usconcealedcarry.com/resources/federal-ccw-law/federal-law-enforcement-officers-safety-act-leosa/>, [online 2020-02-25].
12. USA. <https://handgunlaw.us/states/USStatesThatHonorMyPermit.pdf>, [online 2020-02-26].
13. USA. https://www.usconcealedcarry.com/resources/ccw_reciprocity_map/fl-gun-laws/, [online 2020-02-26].
14. USA.
http://www.leg.state.fl.us/statutes/index.cfm?App_mode=Display_Statute&URL=0700-0799/0790/0790.html, [online 2020-02-26].
15. USA,
http://www.leg.state.fl.us/statutes/index.cfm?mode=View%20Statutes&SubMenu=1&App_mode=Display_Statute&Search_String=790.001&URL=0700-0799/0790/Sections/0790.001.html, [online 2020-02-26].
- 15 USA, <http://www.leg.state.fl.us/statutes>. Fla. Stat. § 790,06 odst. 2, [online 2020-02-26].
16. USA, <https://www.uslawshield.com/florida-gun-law-temp/>, [online 2020-02-20].
17. USA, <http://www.leg.state.fl.us/statutes>. Fla. Stat. 775.083 odst. 1 písm. e), [online 2020-02-20].
18. USA, <https://www.uslawshield.com/florida-gun-law-temp/>, [online 2020-02-10].
19. USA,
<https://www.miamiherald.com/news/local/community/broward/article201684874.html>, [online 2020-03-10].
20. USA, <https://www.nytimes.com/2018/02/22/us/nikolas-cruz-florida-shooting.html>, [online 2020-03-10].

Ostatní zdroje

1. Plán opatření AMOK pro IOS Brno, 2014.
2. STČ 14 - Amok-útok aktivního střelce.
3. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 19. září 2013, sp. zn. 8 Tdo 785/2013.

Seznam zkratk

č. – číslo

ČR – Česká republika

BIS – Bezpečnostní informační služba

Sb. – sbírka

např. – například

PČR – Policie České republiky

odst. – odstavec

písm. – písmeno

TZ – trestní zákoník

USA – United States of America